

Sep 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 30/70

UKLASSIFICERET

Fordeling af værnepligtigt personel

Som bekendt er Søværnet inde i en overgangsperiode under indførelsen af 12 måneders tjenestetid. Det har uundgåeligt medført en del ulemper for de enkelte tjenestesteder.

Den 9. oktober hjemsendes såvel sidste 14 måneders hold som første 12 måneders hold. Derefter vil der til enhver tid kun være værnepligtige menige fra 3 indkaldelseshold på de enkelte tjenestesteder mod hidtil 4 hold, idet dog inspektionsskibe, bevogtningsfartøjer, minelæggeren LANGE LAND samt minestrygere af VIG-klassen fortsat vil have besætninger fra samme indkaldelseshold.

For at lette administrationen og for at stille nærlig ensartede krav til uddannelsesfaciliteterne året rundt, tilstræbes det fremover at skabe lige store indkaldelseshold med indkaldelse i månederne januar, april, juli og oktober, idet hold januar på grund af sæsonudrustningerne dog fortsat vil være noget større end de øvrige hold.

Etableringen af nærlig lige store indkaldelseshold året rundt medfører, at hvert enkelt tjenestesteds værnepligtige menige søges opdelt i 3 lige store hold, og således, at et normeret antal på f.eks. 3 kokke og 9 artillerister opdeles med henholdsvis 1 og 3 på hvert hold, og tilsvarende for øvrige kategorier.

Det vil ikke være muligt at komme helt på plads overalt efter dette princip allerede fra 9. oktober, da der som nævnt som en engangsforeteelse samtidigt hjemsendes 2 hold, der erstattes af 1 hold samt af værnepligtige menige, der på dette tidspunkt frigøres fra sæsonudrustede enheder.

Da de nye bemandingsreglementer endnu ikke anvendes overalt, vil det ikke være muligt for personelkontoret at foretage de interne ombytninger, der er nødvendige på det enkelte tjenestested for ved overgangen til det nye system med 3 hold uden tjenestestedets medvirken.

I tiden umiddelbart efter den 9. oktober må tjenestestederne derfor foretage de interne ombytninger, der er mulighed for med henblik på at opnå en ligelig fordeling på hvert hold af de forskellige

././.

kategorier af værnepligtige menige.

Der vil senere fra personelkontoret blive indkaldt oplysninger om, hvilke værnepligtige menige, der ikke kan indpasses på tjenestestederne efter disse retningslinier, og personelkontoret påregner derefter at kunne foretage omskiftninger i begrænset omfang tjenestestederne imellem, således at alt kan være på plads, når januar-holdet udkommanderes den 16. april næste år.

På et senere tidspunkt vil der blive indkaldt en oversigt, udvisende hver enkelt værnepligtig menigs placering efter linienummer i de nye bemandingsreglementer, og med tilføjelse af den for hver enkelt ønskede uddannelse på forskole I.

UKLASSIFICERET

18 sæt VHF-sendere til Søværnet

Inspektionsskibet INGOLF har stillet forslag om anskaffelse af en egnet VHF sende/modtager for at lette inspektionsskibets samarbejde med civile fly under redningsaktioner. Grønlands Kommando har anbefalet, at også Søværnets helikoptere udstyres med VHF-udstyr for at reducere kommunikationsproblemerne såvel under kombinerede redningsaktioner som ved helikopteres radiokontakt med grønlandske heliports.

Søværnets Televæsen har vurderet, at BENDIX sende/modtager vil dække både inspektionsskibenes og helikopternes krav til VHF-udstyr. Søværnets Flyvetjeneste har gennemprøvet udstyret med udmærket resultat.

Chefen for Søværnet har derefter bemyndiget Søværnets Televæsen til at købe 18 sæt BENDIX VHF sende/modtagere til en enhedspris af 5.000 kr. De fordeles således : Inspektionsskibe 4 sæt, inspektionsskuttere 3, Flådestation Grønne dal 2, Søværnets Flyvetjeneste 7 og 2 sæt i reserve.

UKLASSIFICERET

Uforbeholden ros til Søværnet

Det vesttyske tankskib "OTTO TERKOL" af Rendsburg er sunket efter en heftig brand om bord i Rønne havn. Der var stor fare for eksplosion, da skibet havde 800 tons olie i tankene, men efter en storstilet indsats fik man i løbet af seks timer ilden under kontrol.

././.

Søværnet havde bevogtningsfartøjerne NYMFEN og NAJADEN liggende i havnen, men da der kun var plads til et skib ved siden af den brændende båd, blev kun NYMFEN sat ind. Til gengæld stillede begge skibe med røgdykkere, to brandslukningshold og to transportable pumper. Ret hurtigt fik man et hold om bord i det brændende skib og otte slanger i gang. Samtidig bjærgede røgdykkerne iltflasker fra tankskibet. Hvis de var eksploderet, ville følgerne have været uoverskuelige.

Efter slukningsarbejdet sagde branddirektør H.Wegener, at marinernes indsats var storartet. - De har fået en god uddannelse, og det kom her rigtigt til udtryk. Varmen var næsten ikke til at udholde, men det var trænede folk, der vidste, at de kan løse en vanskelig opgave, når det gælder for alvor!

Chefen for Søværnets operative Kommando har udtrykt sin påskønnelse af det slukningsarbejde, som blev udført af bevogtningsfartøjerne.

UKLASSIFICERET

Den årlige torpedoskydekongurrence

Torpedobådseskadren har afviklet den årlige konkurrence i torpedoskydning i farvandet sydvest for Hesselø. Fregatterne HERLUF TROLLE og PEDER SKRAM samt korvetten FLORA deltog i konkurrencen som målfartøjer.

Torpedobåden SVÆRDFISKEN blev med 1 træffer og 128 points vinder af gruppe I, og torpedobåden FALKEN blev med 2 træffere og 266 points vinder af gruppe II.

UKLASSIFICERET

Torpedobådenes Mobile Base hjælper civile brandkorps

Under en øvelse i Nordsjælland stillede Torpedobådenes Mobile Base sit brandslukningsmateriel til rådighed for det stedlige brandkorps. Det sker med henblik på det behov for hjælp, der kan opstå i en katastrofesituation.

Personel fra Torpedobådenes Mobile Base og den stedlige brandstation udvekslede erfaringer med forskelligt materiel. Torpedobådenes Mobile Base har til hensigt under fremtidige øvelser at kontakte de lokale brandmyndigheder for at stille Torpedobådenes Mobile Bases slukningsmateriel til rådighed, hvis dette måtte være ønskeligt.

././.

UKLASSIFICERET

Forsvarsattachéerne i Grønland

Forsvarsministeriet giver hvert år nogle af de udenlandske forsvarsattachéer lejlighed til at deltage i en orienteringsrejse. I år gik turen med militært fly til Grønland, hvor man besøgte både Østkysten og Vestkysten og de fælles forsvarsområder Thule Air Base og Søndre Strømfjord Air Base.

Turen varede 7 dage og var meget vellykket. Den afsluttedes med et besøg på Flådestation Grønødal, hvor Chefen og hans stab gav en briefing. Trods de beskedne muligheder var flådestationen i stand til at underbringe alle 26 gæster, men det var kun muligt ved en energisk indsats fra alle sider - ikke mindst fra den menige besætnings side. Også inspektionskutteren MALLEMUKKEN med officerer og besætning gjorde deres ved at sejle deltagerne til Arsuk, så man kunne få lejlighed til at se en grønlandsk by.

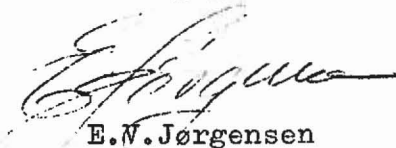
Turen gennemførtes i Flyvevåbnets C 54 assisteret af en Catalina mellem Grønødal og Narssarssuaq. I Mestersvig gav en premierløjtnant fra Slædepatruljen SIRIUS en briefing om slædepatruljens liv og færden, og samme sted gav skibsreder Knud Lauritzen en orientering om polarsejlad.

UKLASSIFICERET

Rundvisning på Flådestation Korsør

I den kommende tid vil der lejlighedsvis blive arrangeret rundvisninger på Flådestation Korsør for flådestationens civile og militære personel. Rundvisningen har til formål dels at give nye medarbejdere et indtryk af flådestationens geografiske og organisatoriske forhold, dels at give medarbejderne i almindelighed mulighed for at stifte nærmere bekendtskab med den del af flådestationens virksomhed, som den enkelte ikke umiddelbart gennem det daglige arbejde kommer i berøring med.

E B

E. N. Jørgensen
kommandør

stabschef ved Chefen for Søværnet

Sep 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 31/70

UKLASSIFICERET

Indførelse af lørdagsfrihed?

Forsvarsministeriet har hidtil, ikke mindst under hensyntagen til betænkeligheder, der af uddannelsesmæssige grunde er kommet til udtryk i forbindelse med nedsættelsen af tjenestetiden for værnepligtige, fastholdt lørdagen som effektiv øvelsesdag i forsvaret. Ministeriet har imidlertid i den senere tid modtaget flere henvendelser fra personel, der har fremsat ønske om indførelse af almindelig lørdagsfrihed. Der henvises til, at øvelsestiden på lørdage ikke anvendes effektivt.

Forsvarsministeriet har derfor med henblik på videre drøftelse af spørgsmålet i Forsvarsrådet anmodet om, at der ved værn og korps foretages en undersøgelse af, hvorledes lørdagene anvendes på tjenestestederne.

UKLASSIFICERET

Fjernsyn i Søværnets enheder

Søværnets Televæsen har efter anmodning fra Chefen for Søværnet udarbejdet forslag til normering af fjernsynsapparater i Søværnet. Forslaget indeholder desuden bekostningsoverslag og forslag til reviderede forvaltningsbestemmelser, så alle tjenestesteder principielt ligestilles.

Opgørelsen viser en mangel på 39 apparater, hvortil kommer 6 apparater som reservebeholdning. Af disse 45 er de 28 dog anskaffet i forbindelse med tillægsbevillingsloven for indeværende finansår. Televæsenet anmoder samtidig om, at der stilles 25.500 kr. til rådighed for indkøb af de resterende TV-apparater og ca. 25.000 kr. til installation af dem. Det forudsættes, at samtlige TV-apparater i Søværnets enheder forvaltes og vedligeholdes af Televæsenet, der også betaler licensen.

Chefen for Søværnet har godkendt forslaget, og vil vende tilbage til spørgsmålet om TV-apparater på landetablisseringer, når der er lagt retningslinjer for indretning af fritidsområder på tjenestestederne.

UKLASSIFICERET

"Computer" fil Søværnet

Søværnets Televæsen har indstillet, at der anskaffes en mindre "computer" af samme fabrikat og opbygget efter samme princip som "computeren" i den nye taktiske træner. "Computeren" skal anvendes til uddannelse, fremstilling af programmer og løsning af opgaver i forbindelse med uddannelse af officerer og teknikere med henblik på senere overgang til operativ elektronisk databehandling indenfor Søværnet.

Chefen for Søværnet har tiltrådt forslaget og stillet 191.000 kr. til rådighed til anskaffelsen.

UKLASSIFICERET

Ny militær aftale med Statsbanerne

For at opnå fordelagtige rabatsatser for gods- og personbefordring, har Forsvaret indgået en aftale med Statsbanerne for indenlandsk transport af militært materiel og personel. Medens de hidtidige overenskomster alene har været administreret af Hæren som størstebryger, og Søværnet kun i ret ringe omfang har anvendt ordningerne, indebærer de nye aftaler, at både DSB og forsvarret vil kunne opnå betydelige økonomiske fordele ved en effektiv, koordineret forvaltning af de indenlandske landtransporter.

Rabatsatserne er udformet, så de er stigende ved stigende anvendelse. De omfatter følgende områder:

Styk- og vognladningsgods: Transport på jernbanevogne af køretøjer og materiel, vognladningsvis forsendelser og stykgodsforsendelser i form af "Unitloaders" (transport-beholdere og paller). Færgeoverførsler: militære motorkøretøjer undtagen personbiler og motorcykler. Personbefordring: Grupperejser med jernbane og færge. Enkeltrejser: Tjenesterejser, frirejser, besigtigelsesrejser og flytterejser. Færgeoverførsler med DSB i forbindelse med brug af eget køretøj under tjenesterejser m.v. Færgeoverførsler af militære personbiler og motorcykler.

Militært befordringsbevis anvendes i alle tilfælde - undtagen enkeltrejser - som rejsehjemmel. Det har på grund af aftaleområdets udvidelse været nødvendigt at udarbejde et nyt befordringsbevis. Det er fremstillet i blokke og kan rekvireres ved Forsvarets Materielintendantur. Det hidtil anvendte befordringsbevis kan ikke bruges mere.

Samtidig med indgåelse af rabataftalen er der truffet aftale med DSB vedrørende deltagelse i DSB nye "palle-pool" omfattende standardbokspaller og standard lastpaller. Aftalen skal benyttes i videst muligt omfang. Den omfatter dog kun paller, afmærkede efter DSBs bestemmelser, hvorfor det kan blive nødvendigt at mærke dem "Forsvarets ejendom".

For at tilsikre, at de nye aftaler kan reducere Søværnets transportudgifter mest muligt, er det nødvendigt forud for transporten at vurdere de dermed forbundne udgifter. Det skal overvejes, om transporter og forsendelser, der hidtil er blevet udført ved Søværnets egen foranstaltning, fortsat berettiger bl.a. den personel- og materielmæssige indsats samt de enkelte direkte og indirekte befordringsudgifter til drivmidler, færgeoverførsler og vedligeholdelse. Med hensyn til materieforsendelser skal det også overvejes, om det vil være muligt - henset til de væsentlige takstforskelle på vognladninger - i større udstrækning end hidtil at udnytte de anviste mere økonomiske forsendelsesmåder. Dette vil kunne ske ved at samle forsendelserne i større enheder ved bl.a. at nedsætte forsendeshyppigheden og ved at anvende de forsendelsesstationer, som giver en takstmæssig fordel. Det vil ikke mindst være af betydning ved forsendelse af almindeligt stykgods.

Indenfor deres geografiske logistikområde vil flådestationerne efter behov bistå ved koordinering og forvaltning af rabataftalerne, og i samarbejde med Hærens forbindelsesofficer til DSB tilsikre, at både faglige og økonomiske hensyn tilgodeses. Hærens midlertidige bestemmelser for indenlandske forsendelser vil indtil videre være gældende for Søværnet.

Da rabatsatsen som nævnt er stigende i takt med anvendelsen, er det ikke muligt at oplyse den endelige rabats størrelse. Den vil dog skønsmæssigt andrage ca. 18 procent for godsbefordring og noget mindre for personbefordring.

Chefen for Søværnet har anmodet om, at vedkommende parter indenfor Søværnet snarest mødes med henblik på drøftelse af allerede indhøstede erfaringer samt koordinering af flådestationernes forvaltning af ordningen.

UKLASSIFICERET

Sømilitære standardiseringseksperter på besøg

NATOs militære standardiseringsopgaver koordineres af "Military Agency for Standardization", der fra 1. august i år har fået kontreadmiral H.-H. O. Wesche som chef. Under denne organisation varetages sømilitær standardisering af et råd, "Naval Board", hvis formand er den italienske kontreadmiral U. Lachetti. "Naval Board" har en repræsentant fra hvert NATO-land og en mindre permanent stab.

"Naval Board" med stab besøger i denne uge København på et rutinebesøg. Der aflægges besøg hos Chefen for Søværnet, hvorefter man samles i Søofficersforeningens lokaler med danske standardiseringsbehandlere for gensidig orientering om løbende problemer. Desuden aflægges "Naval Board" besøg ved Søværnets Materielkommando.

UKLASSIFICERET

Bunkers overdrages til Hjemmeværnet

Chefen for Søværnet har foreslået, at bunker o504 i Rødby overføres fra Søværnet til Hæren.

Efter forhandling har Chefen for Hæren foreslået, at den overtages af Hjemmeværnet. Forsvarets Bygningsvæsen vil derefter foranledige bunker 0504 overført fra Marinestation Gedders kommandantskab til Hjemmeværnsdistrikt Lollands kommandantskab.

S. Thostrup

Sep 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 32/70

UKLASSIFICERET

Kortere arbejdstid torsdag og fredag

Chefen for Søværnet har anmodet tjenestesteder og organisationer om efter lokal forhandling at tilrettelægge arbejdstiden for time- og ugelønnet personel fra 1. september under hensyn til nedsættelse af arbejdstiden til $41 \frac{3}{4}$ time pr. uge.

Resultatet af forhandlingerne er blevet, at arbejdstiden for time- og ugelønnet personel afkortes med $\frac{1}{2}$ time torsdag eftermiddag og $\frac{1}{2}$ time fredag eftermiddag.

Tjenestesteder, der på grund af særlig geografisk beliggenhed med heraf følgende transportproblemer eller lignende ikke er i stand til at følge disse retningslinier, bemyndiges til i fornødent omfang at fravige disse, idet det dog forudsættes, at arbejdstiden på den enkelte dag ikke må være under 8 timer, hvor den egentlige arbejdstid er fordelt på 5 dage.

For militært og civilt personel til landtjeneste påregnes den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid nedsat med $\frac{3}{4}$ time til henholdsvis $42 \frac{3}{4}$ og $41 \frac{3}{4}$ time. Personel i administrationskontorer, der har en ugentlig ekspeditionstid eller lignende på $41 \frac{3}{4}$ time berøres ikke af arbejdstidsnedsættelsen.

Arbejdstidsnedsættelserne må ikke medføre en forøgelse af udgifter til overarbejdsbetaling. Nødvendigt overarbejde skal i første række kompenseres ved afspadsering og den samlede aktivitet skal forsøges opretholdt gennem effektivisering af arbejdstidens udnyttelse og gennemførelse af arbejdsbesparende tjenesteomlægninger.

UKLASSIFICERET

"Elefantmine" i Koraldybet

I forbindelse med eksplosionerne i Koraldybet i Århusbugten den 5. og 8. juni i fjor har en tysk minør, Heinz Velmer, der arbejder for firmaet Hellmuth Wulff i Wilhelmshaven, givet oplysninger om en tysk mine - han benævner den "elefantmine" - der skulle have været anvendt af den vesttyske marine i slutningen af sidste krig.

././.

Søminevæsenet har ikke hidtil haft detaljeret kendskab til en sådan mine, men de af den tyske minør opgivne detaljer og data sandsynliggør dens eksistens. Det har ikke været muligt at få bekræftelse på oplysningernes korrekthed gennem tyske kilder. Da Søminevæsenet af hensyn til kontrolarbejdet i Koraldybet er interesseret i alle oplysninger om den nævnte mine, vil der nu blive rettet henvendelse til den vest-tyske marine.

UKLASSIFICERET

Kampuniform indkøbes

Søværnets Materielkommando har anmodet om, at rådighedsbeløbet kr. 242.500 til beskyttelsespåkledning til militært personel for næste finansår forhøjes til 580.000 kr. Beløbet foreslås anvendt til yderligere anskaffelse af 1350 sæt kampuniform M/58.

Chefen for Søværnet har bemyndiget Søværnets Materielkommando til at afgive bestilling på 500 stk. Parka M/58 og 2200 stk. benklæder, jakker og huer til levering i næste finansår.

UKLASSIFICERET

Forsvarskommandoens vurdering af Socialdemokratiets forsvarsforslag

På anmodning fra Forsvarskommissionen har Forsvarskommandoen foretaget en vurdering af Socialdemokratiets forsvarsforslag. Af vurderingen, der er udarbejdet i samarbejde med bl.a. værnsstabene fremgår, at det er konstateret, at det socialdemokratiske forslag ikke er endeligt udformet, men er et oplæg til drøftelse med sigte på en forsvarsordning, hvis praktiske gennemførelse vil ligge et stykke ud i fremtiden. Det fremgår endvidere, at forslaget er langt mere detaljeret for så vidt angår Hæren end for Søværnet og Flyvevåbnet, hvorfor også kommentarerne får nogen landmilitær slagside.

Generelt om Socialdemokratiets forsvarsforslag kan konkluderes, at selv om forslaget indeholder synspunkter og vurderinger, der vil kunne få positiv betydning for forsvarets fremtidige udformning, er der så mange tanker og ideer, hvis realisering vil have betydelige konsekvenser i negativ retning, at bedømt i sin helhed må forslaget med dets kraftige reduktion af antallet af væsentlige våbenbærere imidlertid vurderes at ville medføre betydelig forringelse af forsvarets hidtidige troværdighed og fleksibilitet og dermed dets anvendelighed i det nugældende sikkerhedspolitiske miljø som krigsforebyggende instrument for dansk sikkerhedspolitik i fred og under krigsperioder. ././. ././. ././.

For så vidt angår Søværnet, kan forslaget ikke vurderes nærmere på det eksisterende grundlag, idet styrkemål og opgaver ikke er formuleret. Forslaget indeholder anbefaling om overvejelser og undersøgelser med en generel tendens, der indikerer en reduktion af Søværnets sejlene potentielle, primært fregatter, korvetter og undervandsbåde med deraf følgende uheldige indvirkning på den balance, der i øjeblikket er tilvejebragt og planlagt videreført mellem de enkelte enheder samt deres udrustning og anvendelsesmuligheder når bl.a. trussel og farvandsområderne tages i betragtning.

TIL TJENESTEBRUG

Udskiftning af udenlandsk personel

Lieutenant General W.E.Hoffmann, German Air Force, fratræder den 17. september som Deputy Commander Baltic Approaches (Stedfortrædende Chef for Enhedskommandoen i Karup).

Lieutenant General W.E.Hoffmann har beklædt denne stilling i ca. 2 $\frac{1}{2}$ år.

Som afløser for Lieutenant General W.E.Hoffmann, tiltræder Lieutenant General H.-J. von Hopffgarten, German Army, stillingen som Deputy Commander Baltic Approaches.

UKLASSIFICERET

Ny hjemsendelsesformular

En ny blanket til brug ved hjemsendelse af bluseklædt personel vil blive indført ved førstkommande hjemsendelse 9. oktober.

Blanketten, der erstatter 4 tidligere anvendte, bliver udsendt tjenestestederne ved Flådestationernes Forsyningsafdelingers foranstaltning ca. 8 dage før hjemsendelsen - jf. meddelelse herom i Søværnsbefaling.

UKLASSIFICERET

Ny chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark.

Captain C.L.Scherrer, U.S.Navy, er fratrædt tjenesten som chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark, der er den rådgivende amerikanske militærdelegation i Danmark.

././.

Captain C.L.Scherrer har beklædt stillingen som chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark i 3 år og vil efter at være fratrådt returnere til U.S.A. og tiltræde som chef for U.S.Naval Ordnance Station, Lexington, Kentucky.

Som afløser for Captain C.L.Scherrer, tiltræder Captain D.K. Issitt, U.S.Navy, tjenesten som chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark.

UKLASSIFICERET

En håndsrækning til "Pinafore"

Efter anmodning fra Fjernsynet har Flådestation København stillet sagkyndig viden og i vist omfang også materiel til rådighed for opbygning af den store dekoration til operetten "Pinafore".

Generaldirektør H.Sølvhøj har overfor kommandørkaptajn E.Borg og materieforvalter Topsøe-Jensen udtalt den bedste tak for den ydede assistance.

UKLASSIFICERET

Indland kort

- Grønlands Kommando har fremsendt forslag til etablering af en helikopterlandingsplads ved Flådestation Grønnedal. Forsvarets Bygningstjeneste er anmodet om en udtalelse i sagen.

- Militær STORNO type CQM 611 installeres nu i torpedobåde af FLYVEFISKEN-klassen. Udgiften beløber sig til kr. 30.000.

- Chefen for det amerikanske luftvåbens 21. Air Division, generalmajor George V.Williams, under hvem de amerikanske styrker i Søndre Strømfjord og Thule hører, besøger Grønlands Kommando den 21. september.

- Fregatten FLORA har holdt en vellykket forældredag i Korsør. Trods stormende vejr deltog 120 gæster i sejladsen på Storebælt.

UKLASSIFICERET

Udland kort

- Kontreadmiral H.S.Skjong er blevet fungerende chef for det norske Søværn. Han efterfølger viceadmiral M.Braadland, der bliver chef for Forsvarets Højskole.

././.

Captain C.L.Scherrer har beklædt stillingen som chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark i 3 år og vil efter at være fratrådt returnere til U.S.A. og tiltræde som chef for U.S.Naval Ordnance Station, Lexington, Kentucky.

Som afløser for Captain C.L.Scherrer, tiltræder Captain D.K. Issitt, U.S.Navy, tjenesten som chef for Military Assistance Advisory Group, Denmark.

UKLASSIFICERET

En håndsrækning til "Pinafore"

Efter anmodning fra Fjernsynet har Flådestation København stillet sagkyndig viden og i vist omfang også materiel til rådighed for opbygning af den store dekoration til operetten "Pinafore".

Generaldirektør H.Sølvhøj har overfor kommandørkaptajn E.Borg og materielforvalter Topsøe-Jensen udtalt den bedste tak for den ydede assistance.

UKLASSIFICERET

Indland kort

- Grønlands Kommando har fremsendt forslag til etablering af en helikopterlandingsplads ved Flådestation Grønnedal. Forsvarets Bygningstjeneste er anmodet om en udtalelse i sagen.

- Militær STORNO type CQM 611 installeres nu i torpedobåde af FLYVEFISKEN-klassen. Udgiften beløber sig til kr. 30.000.

- Chefen for det amerikanske luftvåbens 21. Air Division, generalmajor George V.Williams, under hvem de amerikanske styrker i Søndre Strømfjord og Thule hører, besøger Grønlands Kommando den 21. september.

- Fregatten FLORA har holdt en vellykket forældredag i Korsør. Trods stormende vejr deltog 120 gæster i sejladsen på Storebælt.

UKLASSIFICERET

Udland kort

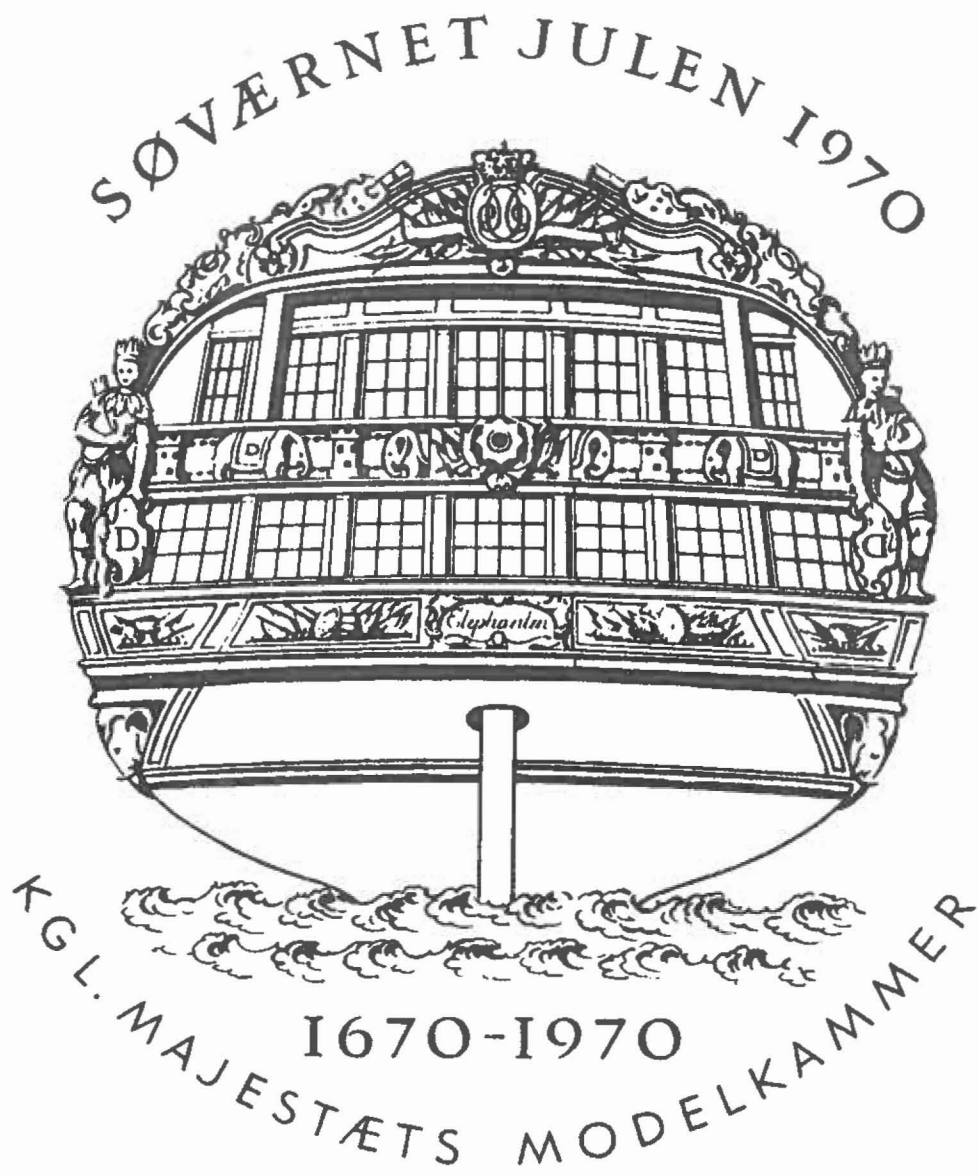
- Kontreadmiral H.S.Skjong er blevet fungerende chef for det norske Søværn. Han efterfølger viceadmiral M.Braadland, der bliver chef for Forsvarets Højskole.

././.

- Det vesttyske forsvarsministerium overvejer at bestille 20 hurtiggående patruljebåde i Frankrig. Der føres forhandlinger med et værft i Cherbourg om en ordre til 500 millioner D-mark.

- Sovjetunionen har overfor Sverige beklaget, at et sovjetisk orlogsskib den 26. august trængte ind på svensk territorialfarvand, hvor det kolliderede let med et svensk orlogsskib. Det hedder, at årsagen til kränkelsen var den sovjetiske besætnings ukendskab til den nøjagtige position.

S.Thostrup

Søværnets juleaskeskål 1970.

Som hvert år igennem de sidste 16 år fremstiller Den kongelige Porcelænsfabrik også i år Søværnets (SVN) juleaskeskål til brug for SVN personel og andre interesserede med tilknytning til SVN. Juleaskeskålen er traditionsmæssigt en populær julegave fra tjenestestedet til det menige personel.

Skålen, der som sædvanlig er fremstillet i en fajance- og en porcelænsudgave, har i anledning af "Kgl. Majestæts Modelkammer" (Orlogsmuseet)'s 300 års jubilæum ovenstående motiv.

Priserne er i år som følger:

Porcelæn: kr. 8,40 incl. moms

Fajance : kr. 7,50 - -

Der vil senere tilgå de enkelte tjenestesteder skrivelse med nærmere oplysninger samt bestillingslister.

MARINESTABEN

Sep 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 33/70

UKLASSIFICERET

Eftersøgningen af undervandsbåden NARHVALEN.

Søværnets operative Kommando iværksatte onsdag aften den 9. september en omfattende eftersøgning efter undervandsbåden NARHVALEN, fordi check-signalet ikke blev modtaget.

Undervandsbåden NARHVALEN var på vej fra Holmen til Håkonsvern, Norge, hvor den skulle deltage i øvelse NORTHERN WEDDING. Undervandsbåden NARHVALEN dykkede tirsdag aften kl. 2130 lidt N-for Skagen Rev fyrskib og skulle fortsætte til en position ca. 10 sm S-for Lindesness og derfra langs den norske kyst til Håkonsvern, - en neddykket sejlads på knapt 60 timer.

Søværnets operative Kommando skulle modtage det første check-signal senest onsdag aften kl. 2130, hvor undervandsbåden NARHVALEN skulle være ud for Lindesness, og da det ikke kom til tiden, begyndte Flåderadio Århus at kalde undervandsbåden NARHVALEN hvert 5 minut. Søværnet har tidligere været i lignende situationer, men med undtagelse af en enkelt gang, er check-signalet altid blevet modtaget inden en times forløb, hvor SUBMISS, i henhold til reglerne ellers skal iværksættes.

SUBMISS blev iværksat kl. 2230 og dette medførte bl.a. en begyndende eftersøgning samt forberedelse til indsættelse af alt disponibelt materiel i en omfattende eftersøgnings- og eventuel redningsaktion. En helikopter fra Flyvevåbnet blev straks indsat, og den afsøgte området mellem Skagen og Lindesness, dels ved visuel observation, og dels ved at kalde og lytte på de radiofrekvenser undervandsbåden NARHVALEN kunne tænkes at benytte. Alle Søværnets skibe i danske farvande gjorde klar til forlægning til Skagerak, ligesom depotskibet HENRIK GERNER og undervandsbåden SPEKHUGGEREN, der var forud for undervandsbåden NARHVALEN, vendte om.

Da Søværnets operative Kommando efter yderligere en times forløb stadig ikke havde hørt fra undervandsbåden NARHVALEN iværksattes SUBSUNK. I løbet af kort tid blev der tilbudt assistance fra en lang række lande, således at situationen kl. 0200 var følgende:

././.

Depotskibet HENRIK GERNER, undervandsbåden SPÆKHUGGEREN, fregatten FEDER SKRAM, minelæggeren FALSTER, korvetten FLORA, inspektions- og opmålingsskibet FYLLA, kongeskibet DANNEBROG, orlogskutteren SAMSØ, orlogskutteren ROMSØ, orlogskutteren BARSØ, REDNINGS-SKIBET NORDJYLLAND samt FRV FLEISNER var på vej til eftersøgningsområdet, fregatten HERLUF TROLLE ombordtog ca. 40 tons redningsmateriel, og andre enheder var på vej til Flådestation Frederikshavn. Fra England var et SHACKLETON-fly på vingerne, og en fregat var på vej. Norge sendte to fregatter samt seks FPB's og deployerede endvidere helikoptere med frømand til Kristianssand. Holland sendte en fregat, der var i nærheden af området, og hele STANAVFORLANT blev stillet til rådighed. Svenske myndigheder var foreløbig kun holdt orienteret gennem Forsvarskommandoen.

Senere på natten tilbød Tyskland både fly og skibe, England tilbød yderligere tre fly, og Holland tilbød 2, således at Søværnets operative Kommando i løbet af formiddagen ville have rådet over 20 - 25 skibe og 10 - 12 fly og helikoptere.

På et tidligt tidspunkt blev skibsfarten anmodet om at holde udkig, og det førte samtidig til, at pressen blev opmærksom på situationen. Det var derfor nødvendigt, at de pårørende til besætningen på undervandsbåden NARHVALEN blev underrettet, inden den første radioavis. Flådestation København organiserede dette i samarbejde med personelkontoret og politiet. I forbindelse med denne underretning blev der konstateret en meget beklagelig fejl ved undervandsbåden NARHVALENS adresseliste, idet en ændring til denne på grund af en signalfejl var blevet modtaget på Holmens Meldecentral, som om det var en rettelse til depotskibet HENRIK GERNERS adresseliste. Det medførte, at flere pårørende til besætningsmedlemmer, der ikke var med på turen, blev underrettet.

Selv om det i Søværnets operative Kommando under de mange drøftelser i nattens løb blev vurderet som mest sandsynligt, at det var fejl ved undervandsbåden NARHVALENS radio i forbindelse med det ret hårde vejr i området, som var grund til at check-signalet udeblev, disponeredes alligevel ud fra muligheden af en alvorligere situation, og da mørket og vejret vanskeliggjorde flyeftersøgningen, var der store forhåbninger til en første eftersøgning ved daggry.

././.

Klokken var imidlertid ikke mere end godt 5, da depotskibet HENRIK GERNER meldte, at den havde kontakt med undervandsbåden NARHVALEN i en position 30 sm SW-for Stavanger, og kl. 0515 blev SUBSUNK-operationen annulleret.

Ombord i undervandsbåden NARHVALEN havarerede 400 watt senderen, da man ville sende check-signalet onsdag aften kl. 1840. Da reparation ikke var mulig, besluttede chefen at dykke ud. Undervandsbåden NARHVALEN var ca. 25 sm forud for beregnet position ifølge bevægelsessignalet, fordi chefen ønskede at bruge lidt tid til angrebsøvelser dagen efter. Denne forskel i positionen ligger dog helt inden for de tilladte afvigelser. Chefen skønnede, at den hurtigste måde, hvorpå han kunne komme i kontakt med omverdenen, var at fortsætte sejladsen ad den planlagte rute, og opnå kontakt med depotskibet HENRIK GERNER, som han vidste ville vende om med det samme. Under forlægningen i overfladen blev det forsøgt at benytte såvel nødsenderen som UHF radioen, men i begge tilfælde uden at der opnåedes kontakt.

Undervandsbåden NARHVALEN fortsatte sammen med depotskibet HENRIK GERNER til Håkonsvern, hvor teknikere fra Søværnets Televæsen ankom fredag formiddag. Der er konstateret havari både på senderen og antenneanlægget.

Søværnets operative Kommando fik ved denne store eftersøgning afprøvet såvel procedurer som mere praktisk betonedede ting i forbindelse med SUBMISS/SUBSUNK-operationer, og selv om der blev fundet mangler som må afhjælpes og fremgangsmåder, som kan forbedres, må Søværnets operative Kommando dog konkludere, at operationen forløb tilfredsstillende.

Chefen for Søværnets operative Kommando sendte umiddelbart efter aflysningen af eftersøgningen takkesignaler til de mange myndigheder i ind- og udland, som havde ydet eller tilbudt assistance. Chefen for Søværnets operative Kommando har også sendt et forklarende brev til de pårørende, som var blevet underrettet af Flådestation København.

././.

UKLASSIFICERET

Gasturbinebåd demonstreres

I forbindelse med Søværnets torpedobådsprojekt har repræsentanter for Orlogsværftet og Marinestaben aflagt besøg hos Vosper Thornycroft i England, for demonstration af gasturbinebåden "Tenacity".

Det engelske værft meddeler nu, at "Tenacity" vil aflægge besøg i København fra 27. september til 2. oktober, hvor der vil blive lejlighed til såvel kajdemonstration som sejlads.

UKLASSIFICERET

Søværnets Samvirkeudvalg

Søværnets Samvirkeudvalg (forretningsudvalget) har holdt møde. Chefen for Søværnet orienterede om aktuelle problemer, bl.a. de pr. 1. september iværksatte organisatoriske ændringer vedrørende Søværnets specialskoler, planerne om bygning af nye torpedobåde og inspektionsskib samt arbejdstidsnedsættelsen.

Fra HK var der kommet en redegørelse til forsvarsministeren om kreditstramningens følger for Hærens Materielkommandos personel ved udflytning til Nordjylland. Denne redegørelse vil nu blive studeret af Søværnets personelorganisationer.

Det vedtoges på mødet, at Tjenestemandeforeningen for Søværnets Mekanikerkorps for fremtiden kan sende en repræsentant til forretningsudvalgsmøderne, da ingen af deltagerne kunne varetage mekanikernes interesse.

Næste plenarmøde finder sted i den anden uge i december.

UKLASSIFICERET

Basecommander-besøg i Søværnet

Basecommander, colonel Blacker, Søndre Strømfjord Air Base, og basecommander, colonel Hintermeier, Thule Air Base, har sammen med deres chef, general Williams med adjutant, været på et firedages besøg i København. De var ledsaget af de danske forbindelsesofficerer, orlogskaptajn Mølgaard, og major Halken.

././.

Under opholdet gav Chefen for Søværnet en orientering med efterfølgende rundtur i Flådens Leje. Senere besøgte Ministeriet for Grønland, Grønlandske Handel, SAS og de to byggevirk-somheder, Danish Construction Corporation og Danish Arctic Con-tracters.

Besøget afsluttedes med en reception i den amerikanske ambassade.

UKLASSIFICERET

De unødvendige eftersøgninger.

Som tidligere kort omtalt i SØVÆRNSORIENTERING NR. 28/70, er der ved retten i Ribe afsagt dom i en sag om overtrædelse af lo-ven om fyrværkeri.

Den tiltalte blev dømt for, uden at have indhentet poli-tiets tilladelse, at have overdraget, subsidiært opsendt en raket, der viste rødt lys, hvilket gav anledning til eftersøgning udført af redningstjenesten.

Den tiltalte blev dømt til at skulle betale følgende beløb:

- 600,00 kr. i bøde til statskassen.
- 3.640,00 kr. i erstatning til Forsvarskommandoen.
- 483,13 kr. i erstatning til Søværnets operative Kommando.
- Sagens omkostninger.

Erstatningsbeløbene til Forsvarskommandoen og Søværnets operative Kommando er de beregnede udgifter til eftersøgningen.

Denne dom skal ses som et udtryk for de bestræbelser, der udfoldes for at komme de unødvendige eftersøgninger til livs. For det første er eftersøgninger en bekostelig affære, og for det andet kan man risikere, at der opstår en situation, hvor dele af rednings-tjenesten er bundet af en unødvendig eftersøgning i et område, mens en virkelig nødsituation opstår i et andet område, hvor der måske ville være behov for en indsættelse af alt materiel.

Denne dom vil forhåbentlig have en præventiv virkning.

././.

Den 5. september gennemførtes en eftersøgning mellem Tisvildeleje og Hesselø, hvor der var observeret røde raketter. Efter ca. 1 times eftersøgning, hvori bl.a. deltog en helikopter, fandt politiet på stranden ved Tisvildeleje tomme rakethylstre.

Politiet i Hillerød foretager nu nærmere undersøgelser i sagen.

UKLASSIFICERET

Flådemesterskab i kapsejlads

Årets flådemesterskab i trapezjoller og folkebåde er blevet afviklet med Søværnets Konstabelskole som basis. Interessen for stævnet, der blev udmærket afviklet af Søværnet Konstabelskole assisteret af to civile dommere er i stadig stigen, hvilket viste sig ved det store deltagerantal og jævnbyrdig konkurrence. Også den sømandsmæssige og tekniske kunnen er blevet forbedret.

Begge mesterskaber blev vundet af personel fra Søværnets Konstabelskole.

Chefen for Søværnet aflagde besøg ved stævnet og formanden for Søværnets Idrætskomite, kommandør H.L.Prause, uddelte præmierne.

UKLASSIFICERET

Militær attachekapsejlads

Foreningen af udenlandske Militærattachéer har i samarbejde med Rungsted Kyst Sejlklub holdt den årlige kapsejlads i nordiske folkebåde. Der var amerikansk, tysk, sovjetisk og engelsk deltagelse.

Sejladsen afvikledes i vestlig vind 2-4 m/s på olympiadebanen. De både, der var stillet til rådighed fordeltes efter lodtrækning med ejerne som gaster. Resultatet blev, at sidste års nr. 10, orlogskaptajn C.B.Armstrong, England, vandt.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Flyvertaktisk Kommando har takket Søværnet for deltagelsen

././.

i øvelsen EIKINI 1970. Kommandoen fremhæver den indsats, der blev ydet af torpedobådsbesætningerne, som løste den uvante opgave på bedste måde.

I disse dage indkalder Marinestaben ansøgninger til Slædepatruljen SIRIUS. Fristen for indsendelse er medio november.

Det maritime Hjemmeværn har udsendt Handelsministeriets hæfte om bekæmpelse af olieforurening ved tankskibulykker til alle flotiller og fartøjer. Det sker med en henstilling om, at man stiller sig velvillig til bekæmpelsen, der skal ske på frivillig basis.

UKLASSIFICERET

Udland kort

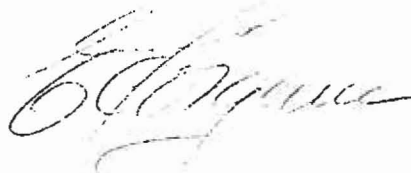
Den norske marine har overtaget den anden torpedobåd i "Snøgg-klassen". Den fik navnet "Rapp". De sidste fire både overtages i de kommende måneder. Farten er ca. 30 knob.

Royal Navy har overtaget den sidste fregat i "Leander-klassen". Det er HMS "Achilles". Over 30 af de 263 besætningsmedlemmer var med til at bekæmpe lommeflagskibet "Graf Spee" ombord i krydseren "Achilles" i 1939. Dette skib gør nu tjeneste i den indiske marine.

Et hold af svømmedykkere fra Royal Navy har sat ny verdensrekord i fri udslusning. Den er på over 600 ft. Rekordens blev sat fra undervandsbåden HMS "Osirius" i Middelhavet.

Den nye norske målsøgende raket "Penguin" skal installeres i alle norske torpedo- og kanonbåde og på fem fregatter af "Oslo-klassen". Hver raket koster ca. en halv million kroner.

E B

E.V. Jørgensen
kommandør
stabschef ved Chefen for Søværnet

Sep 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 34/70

UKLASSIFICERET

Redegørelse for sikkerhedspolitikken

På et regeringsmøde den 11. juni 1968 blev det besluttet at nedsætte et regeringsudvalg til undersøgelse af problemerne omkring dansk sikkerhedspolitik bestående af udenrigsminister Poul Hartling, forsvarsminister E.Ninn-Hansen og minister for nedrustningsspørgsmål K.Helveg Petersen.

Regeringsudvalget fik til sin rådighed et udvalg af sagkyndige med ambassadør Gunnar Seidenfaden som formand.

Det sagkyndige udvalg har bestået af civile embedsmænd fortrinsvis fra Udenrigsministeriet, en officer og enkelte udefra kommende professorer. Forsvarets repræsentant i udvalget var kommandør J.. Pedersen og senere kommandør E.V.Jørgensen.

Den 1. juli afleverede det sagkyndige udvalg sin redegørelse til regeringsudvalget, som nu har ladet den trykke og udsende til folketinget og offentligheden.

Redegørelsen indeholder en bred analyse af den sikkerhedspolitiske problemstilling og en vurdering af veje og muligheder for dansk sikkerhedspolitik i den kommende tid.

Det er tanken at redegørelsen på nyttig måde skulle kunne indgå i debatten om dansk sikkerhedspolitik.

UKLASSIFICERET

Catalinaerne udgår af tjenesten

Det er nu bestemt, at de veltjente Catalina-fly udgår af tjenesten den 8. oktober.

Allerede i 1937-38 konstrueredes i England et tomotorers amfibiefly, der fik typenavnet Catalina. Under anden verdenskrig gjorde Catalinaer stor nytte på grund af den lange rækkevidde, der gjorde dem velegnede til såvel observationsflyvninger over havene som mange andre opgaver.

Da Søværnet efter krigen genetablerede Marinens Flyvevæsen, indkøbtes hertil bl.a. et antal Catalinaer. De gjorde i årene 1948-50
././.

en meget påskønnet indsats på Grønland på flere områder og udførte bl.a. også al transport for l. Pearyland-ekspedition, der lededes af hofchef Ebbe Munck og polarforskeren Eigil Knuth. Denne transport ad luftvejen foregik i sommermånederne mellem forsyningsbaser ved Zackenberg nær Daneborg på Grønlands Nordøstkyst og Brøndlundfjord på 82° nordlig bredde - en strækning på ca. 900 km.

Da Flyvevåbnet blev oprettet i 1950 overgik også Catalinaer til dette værn. Flyvevåbnet købte senere 10 Catalinaer af nyere type, da de gamle var ved at være udslidte. Siden har disse fly gjort tjeneste som redningsfly herhjemme og som rednings-, observations- og transportfly på Grønland. I dag er der fire tilbage i flyklar stand, og de virker stadig både på den grønlandske øst- og vestkyst, De er imidlertid gamle og vedligeholdelsesudgifterne er i de senere år steget stærkt.

Selvom det bliver meget vanskeligt at erstatte Catalinaerne, er det endeligt bestemt, at de skal slutte deres tjeneste i Grønland den 8. oktober. Det er endnu ikke afgjort, hvorledes - og med hvilket materiel - de skal afløses.

For Flådestation Grønnedal vil det i første række betyde forringede muligheder for transport til de omliggende flyvepladser og byer. En C-54 vil dog overtage nogle af Catalinaernes funktioner, og Forsvarskommandoen forventes snart at afslutte overvejelserne om en passende afløsning af de veltjente fly.

UKLASSIFICERET

Inspektion af Skoledelingen for Kadetter

22. - 23. september inspicerede Chefen for Søværnet Skoledelingen for Kadetter under sejlads syd for Fyn og i Store Bælt.

Inspektionen - hvori deltog minelæggeren MØEN, bevogtningsfartøjerne ROTA og RAN samt sejlfartøjerne SVANEN og THYRA - omfattede sømandsskabsarbejder, indenbords øvelser og besejling.

Chefen for Søværnet ledsagedes af Søværnets Teknikinspektør, kommandør R.B.Christensen og Søværnets Intendanturinspektør, kommandørkaptajn I.Jørgensen. Chefen for Søværnets Officersskole, kommandør J. Elving, var som chef for Skoledelingen forlods til stede.

././.

UKLASSIFICERET

Uddannelsen af marinekonstabler af teknikerlinien

Metalindustriens lærling udvalg vedrørende elektromekanikerbranchen har udsendt en ny undervisningsplan.

Denne plan er gældende for læreforhold, som oprettes fra og med den 1. januar 1970 samt for lærlinge, der ikke har begyndt undervisning i 2. fagklasse den 1. juli 1970.

Dette medfører, for Søværnets vedkommende, at undervisningen i 1., 2. og 3. teoristemester vil blive flyttet fra Søværnets Konstablerskole til Værkstedsskolen på Frederiksholm, når de nødvendige faglokaler er indrettet og nødvendige undervisningsmateriel er tilvejebragt.

Det påregnes, at undervisning efter den nye plan kan iværksættes i løbet af næste forår.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Kommandør J. Munck har overrakt Marinehjemmeværnets våbenskjold til Nyborg kommune som tak for godt samarbejde med Marinehjemmeværnsskolen i Slipshavn.

Den amerikanske ambassadør i Danmark, Guilford Dudley Jr., har under sit besøg i Grønland sejlet til Præstefjorden med inspektionskutteren MAAGEN. Det er det første danske orlogsskib, som ambassadøren, der selv er søofficer af reserven, har besøgt.

Statuen af Peter Willemoes har på grund af gadeudvidelser måttet vige fra Banegårdspladsen i Assens, hvor den har stået et par menneskealdre. Nu opstilles statuen i et anlæg på havnen.

Kantinen på Flådestation Korsør har i en periode haft svensk dåseøl i automaterne. Det svenske dåseøl vil dog ikke blive indkøbt mere, da det har vist sig, at personalet foretrækker dansk dåseøl.

UKLASSIFICERET

Udland kort

To engelske fregatter, HMS "NUBIAN" og HMS "LONCOLN" har indledt et månedlangt togt til svenske og finske havne. Det sker for at støtte et britisk handelsfremstød i de to lande.

././.

"Royal Navys" første atom-undervandsbåd HMS "DREADNOUGHT" har overstået et eftersyn, der har været i 2½ år. Det skyldes ikke mindst, at det har været nødvendigt for teknikerne at tage hensyn til den store udvikling, der er sket siden "DREADNOUGHT" blev søsat.

UKLASSIFICERET

Anerkendelse efter stor redningsindsats

Lørdag den 26. september kl. 1115 modtog Færøernes Kommando en orientering fra Flyvestation Thorshavn om, at radiokontakt med Icelandair-maskinen fra Bergen til Vagar var mistet kl. 1057.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN var netop ankommet fra Grønland og indgik i Skaalefjorden for bunkring. For alle eventualiteter alarmeredes såvel HVIDBJØRNEN som orlogskutteren TEISTEN kl. 1122 med ordre til at afgå til området ved Myggenæs, hvor passagermaskinen sidst var blevet observeret. Samtidig alarmeredes de øvrige vigtige komponenter i søredningstjenesten, Thorshavn Radio, Politimesteren m.fl., ligesom søredningscentralen ved Færøernes Kommando blev etableret.

Derefter trådte den store alarmprocedure i funktion. Under passagen af Thorshavn modtog HVIDBJØRNEN 5 læger, 1 portør og 4 politifolk, hvorefter skibet under højeste fart sejlede til ulykkesområdet. Vejret var, hvad vindforholdene angik roligt, men tågen hang som en tyk grød over fjeldene, og havde gjort det i adskillige dage. Det var derfor umuligt at bruge helikopteren. Piloten, premierløjtnant Hellebjerg, forsøgte flere gange, men måtte opgive, da sigtbarheden i realiteten var nul.

Medens lokale småfartøjer strømmede mod Myggenæs, etableredes katastrofealarm på landssygehuset i Thorshavn. Læger, som var på vej med MS "Kronprins Frederik" fra Thorshavn til Danmark, blev kaldt tilbage. Kl. 1500 var HVIDBJØRNEN i området og konstaterede, at landing af læger og redningshold på landingsstedet ved bygden på grund af svær brænding var umulig. I samråd med den stedkendte mand som skibet havde fået om bord som assistance, sejlede man over på øens nordøstside, hvor lokale folk fra Sørvaag havde fået nogle mand i land. De hjalp til med at hale de 5 læger, politifolkene og et hold fra HVIDBJØRNEN op med tovværk over en 30 meter høj klippeside, mens fartøjerne i brændingen arbejdede med at holde sig klar af klipperne.

Sammen med redningshold fra Vagar flyveplads søgte man at lokalisere vraget. I mellemtiden var det oplyst, at tre overlevende var

kommet gående ned i Myggenæs bygd - ca. en times gang for en trænet person. De meddelte, at der ikke var omkomne, men flere sårede. Det er senere klarlagt, at denne oplysning var camoufleret, fordi telefonforbindelsen kunne aflyttes. Redningsholdene fandt flyvraget på nordsiden af det højeste fjeld, Knukur, som er 560 meter højt. Vraget lå på et nogenlunde fladt plateau i godt 400 meters højde. Det var meget svært at finde vraget i den tætte tåge og regn. Et af redningsholdene gik vild, men kom senere frem til vraget.

Flyveselskabet meddelte, at der var 30 passagerer i maskinen og 4 besætningsmedlemmer. Flyet havde kuret ca. 150 meter på plateauet, hvorefter det med bagbords side havde ramt et fjeldfremspring. Siden blev flået op og maskinen kastedes rundt, hvorved alle passagerer i venstre side blev dræbt eller kvæstet. Efter førstehjælp til de sårede, blev de båret ned i bygden i tæt mørke og tåge. Ud på aftenen kunne det fastslås, at der var 8 dræbte, 4 alvorligt sårede, 6-8 lettere sårede og 14 så godt som uskadte. På grund af tågen var det ikke muligt at flyve de alvorligt sårede med helikopter, hvorfor der blev indrettet nødlazaretter i bygden, hvor alle indbyggere deltog i nødhjælpsarbejdet.

Næste morgen var tågen lettet så meget, at helikopteren kunne starte. Til gengæld var det frisket op til SSV 7-8. Det lykkedes piloten at gennemføre tre flyvninger fra Myggenæs til Thorshavn med en hårdt såret bærepatient på hver tur. Ved middagstid måtte flyvningen til Thorshavn indstilles, ligesom HVIDBJØRNEN skiftede position til Vig Bugt på nordsiden af Vaagø for at give helikopteren bedre landingsmuligheder. Ved en pendulflyvning under hårdest tænkelige forhold, gennemførte piloten den bedrift at evakuere 1 alvorligt kvæstet, 4 kvæstede bærepatienter med én bære i hver flyvning og derefter 18 andre, som tilsyneladende kun var lettere kvæstede. Desuden blev 2 læger, 2 sygeplejersker og 1 portør fløjet til Thorshavn. I alt udførte premierløjtnant Hellebjerg fra daggry til mørkets frembrud 9 timer og 40 minutters effektiv flyvetid.

Det var en bedrift, som i forbindelse med den indsats, der i øvrigt blev ydet fra HVIDBJØRNENS personel og TEISTEN m.fl., har vakt anerkendelse overalt på Færøerne.

././.

UKLASSIFICERET

TENACITY i København

I forbindelse med en udstilling af britisk forsvarsmateriel om bord i HMS LYNESS i tiden fra 27. september til 2. oktober i København, vil Firmaet VOSPER THORNYCROFT demonstrere sin nye motortorpedobåd TENACITY.

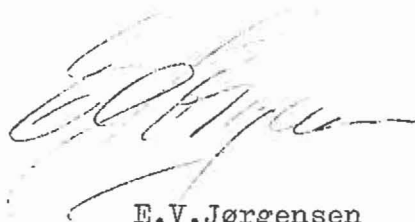
Fartøjet er en delvis videreudvikling af SØLØVEN-klassen som er tegnet og for de to første bådes vedkommende bygget af THORNYCROFT.

TENACITY karakteriseres som 70'ernes erstatning for motortorpedobåde, hvor torpedoer har vejet pladsen for missiler. Herudover vil fartøjet blive udrustet med en effektiv artilleriarmering, med såvel luft- som sømålsegenskaber, og et stabiliseringsanlæg skal sikre en rolig våbenplatform. Fartøjet er 142 fod langt og har et déplacement på 180 tons. Det er udstyret med 2 dieselmotorer for krydsfart og 3 Rolls Royce Marine PROTEUS gasturbiner på i alt 14.750 Bhp, der giver fartøjet en maximum fart på ca. 40 knob.

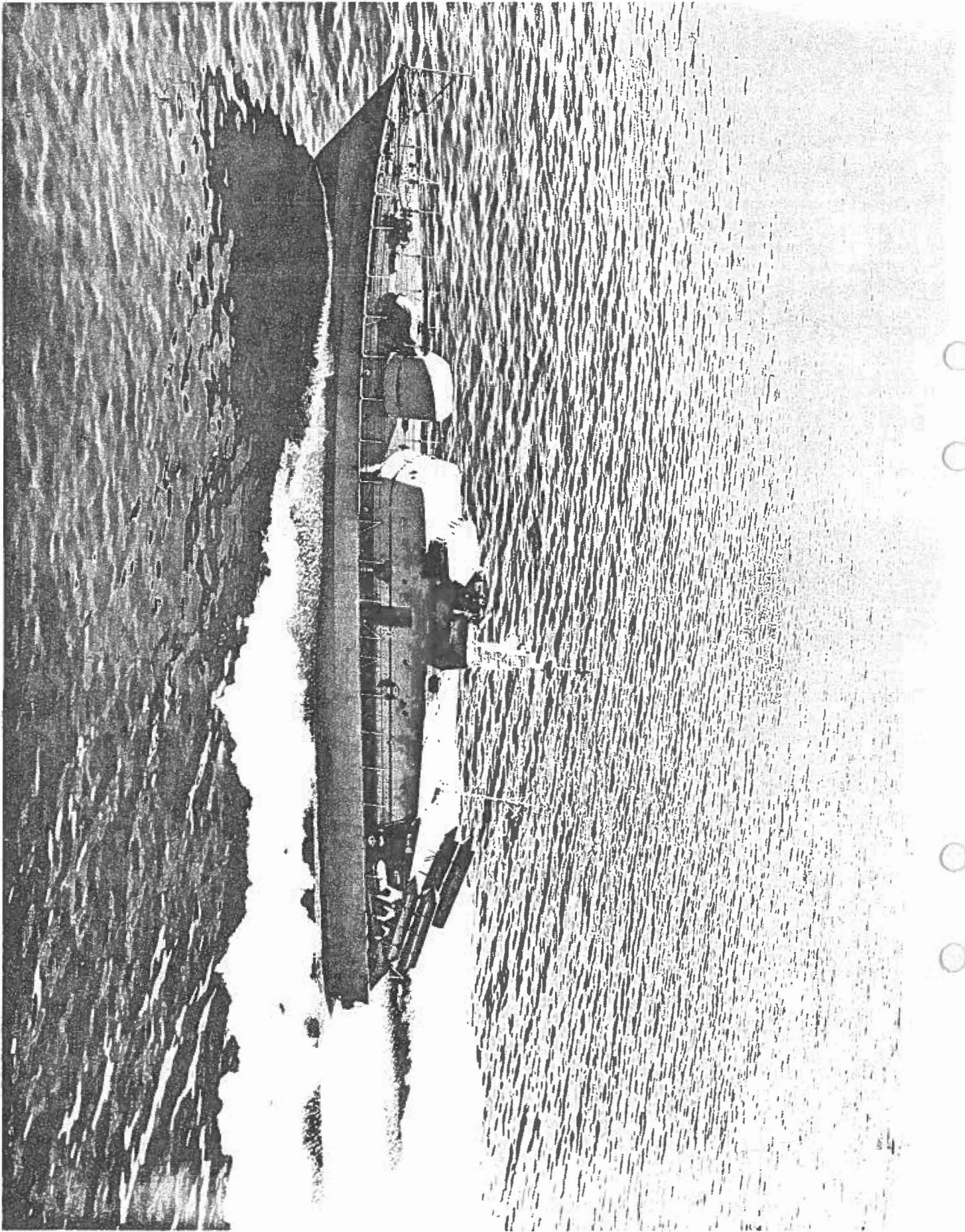
I lighed med SØLØVEN-klassen vil fartøjet kunne bygges herhjemme på licens, ligesom det Britiske Handelsministerium er velvillig stemt over for eventuelle kompensationsaftaler.

Medlemmer af Marinestaben har tidligere på året deltaget i prøvesejlads med TENACITY, hvis data og egenskaber er medtaget i overvejelserne om en ny dansk torpedobåd.

På billedet ses TENACITY under fartprøve.

E.V. Jørgensen
kommandør
stabschef ved Chefen for Søværnet

MARINESTABEN

Okt 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 35/70

UKLASSIFICERET

De nye ABC-masker ankommet

Som følge af de ændrede krav til beskyttelse af personellet overfor de kampstoffer, som eventuelt kan forventes anvendt i en moderne krig, har det været nødvendigt for forsvaret at foretage en fornyet vurdering af den nuværende enkeltmandsudrustning og man har derved blandt andet fundet, at beskyttelsesmaske model 49/53 ikke til fulde opfylder de krav, der fremtidigt må stilles til dette materiel.

I konsekvens af denne erkendelse lod de tre værn i 1966/67 foretage afprøvning af forskellige masketyper for om muligt at finde frem til en maske, der blandt andet yder tilfredsstillende åndedrætsbeskyttelse, generer brugeren mindst muligt under tjenesteudøvelsen, og som ikke vil give anledning til forsyningsmæssige problemer.

I afprøvningen indgik følgende masketyper: Engelsk A/G SR 6., Canadisk NBC W 2 MARK 2., Norsk LF 65., USA M 17. og Svensk model 51 (M.+ A.1).

Maskerne blev underkastet såvel teknisk- som brugsmæssig afprøvning og ved den efterfølgende kritiske vurdering fandt Søværnet, at den canadiske maske var den bedst egnede.

Et lignende resultat kom de øvrige værn til, og det blev derfor overladt Hærens Materielkommando som største bruger at gennemføre anskaffelsen, idet Forsvarsministeriet stillede de nødvendige midler til rådighed.

Hærens Materielkommando indledte derefter forhandling med de canadiske fabrikanter.

Produktionen er nu så langt fremme, at den første delleverance er tilgået Søværnet, men da maskerne ikke er udleveringsklare, før de sammen med tilbehøret er pakket i de nye ABC-tasker, som også er resultat

././.

af en indgående afprøvning, vil der gå endnu nogen tid, inden udskiftningen kan påbegyndes. Arbejdet med at pakke Søværnets masker i tasker vil foregå ved Flådestation Frederikshavn, hvis forsyningsafdeling har påtaget sig at løse opgaven.

Efterhånden som pakningsarbejdet skrider frem vil nyindkaldt mandskab få udleveret de nye masker ved Søværnets Eksercerskole. Øvrigt uniformeret personel vil kunne få ombyttet deres nuværende maske med ny ved de tre flådestationers forsyningsafdeling. Forudsat intet uforudset indtræffer påregnes det, at samtlige ibrugværende masker vil være udskiftet i løbet af det kommende kalenderår.

UKLASSIFICERET

Ikke planer om nye håndvåbentyper.

Efter en nærforsvarsøvelse ved Marinestation Anholt, hvori blandt andet Marinehjemmeværnet deltog, fandt en talsmand for marinestationen anledning til at rejse spørgsmålet, om der ikke var mulighed for, at Marinestation Anholt blev forsynet med nye typer håndvåben.

Den direkte anledning var, at personalet under øvelsen havde følt sig underlegne overfor Hjemmeværnet, der var udstyret med nye håndvåben af typerne gevær M/66 og maskingevær M/62.

Chefen for Søværnet siger i sit svar, at end ikke Hæren, men kun Hjemmeværnet, er overgået til nye håndvåben. Forskellen i hovedopgaver indenfor værnene og Hjemmeværnet og de økonomiske konsekvenser, bevirker i øvrigt, at der ved anskaffelse af håndvåben etcetera bliver prioriteret forskelligt. Som følge af Hjemmeværnets målsætning vil de nye våben indirekte komme Søværnet tilgode gennem samarbejdet om løsning af nærforsvarsopgaver.

Det blev derfor meddelt, at der ikke i øjeblikket er planer om indførelse af nye håndvåbentyper i Søværnet.

Chefen for Søværnet udtaler i svaret sin påskønnelse af den interesse for effektivisering af marinestationens nærforsvar, som den rejste sag giver udtryk for.

././.

UKLASSIFICERET

Oprettelse af Søværnets Frømandskorps

Søværnets Dykkerskole blev i medfør af den nye forsvarsordning nedlagt den 1. september. Dykkerskolens funktioner er overgået til Søværnets Våbenskole, der er underlagt Chefen for Søværnet.

Denne organisatoriske ændring har gjort det ønskeligt, at Søværnets frømand forenes i en taktisk enhed, som indgår i en operativ styrke.

Chefen for Søværnet har derfor bestemt, at frømandene udskilles fra Våbenskolen og indordnes i et frømandskorps, som underlægges Chefen for Undervandsbådseskadren.

Et bemandingsreglement for Frømandskorpsset er under udarbejdelse i Marinestaben.

UKLASSIFICERET

Forsvarskommandoen i Vedbæk

Forsvarskommandoen begyndte den 1. oktober sin virksomhed i det midlertidige hovedkvarter på Henriksholm i Vedbæk. Her har flyverstabten hidtil haft kontorer, men den er nu flyttet til nogle nybygninger i området.

I Henriksholms hovedbygning bliver der plads til 250 medarbejdere ved Forsvarskommandoen. Det er hensigten, at der skal bygges et nyt hovedkvarter på arealet nord for Henriksholm. Det bliver i en treetagers nybygning, men den bliver ikke færdig før om et par år.

Indflytningen på Henriksholm har betydet en samling af personel under Forsvarsstaben, der hidtil har været placeret en række andre steder.

For Søværnets vedkommende er Marinestabens Materielafdeling flyttet fra Gernersegade og det her tidligere tjenstgørende personel fordelt hovedsaglig mellem Forsvarsstaben og Søværnets Materielkommando. I de af M-afdelingen rømmede kontorer Gernersegade flytter Personelkontoret ind om en månedstid, hvorved Marinestabens personelafdeling samles geografisk.

././.

UKLASSIFICERET

Konstituerende møde i uniformsudvalget.

Søværnets Uniformsudvalg har holdt konstituerende møde. Det blev enstemmigt vedtaget, at det sejlene personel skulle have et medlem i udvalget, der kunne repræsentere de sejlene enheder. Søværnets operative Kommando er derfor blevet anmodet om at lade en repræsentant deltage i møderne. Søværnets Materielkommando, der havde to repræsentanter i udvalget, afgav sin ene repræsentant, således at udvalgets størrelse kunne forblive uændret.

Uniformsudvalgets næste møde vil finde sted i Marinestaben den 20. oktober. På dagsorden er der to punkter, nemlig kadetuniform og sommeruniform.

UKLASSIFICERET

Model af fregatten PEDER SKRAM-i Auderød.

En model af fregatten PEDER SKRAM er blevet opsat i modelkælderen på Søværnets Eksercerskole. Det skete ved en lille højtidelighed med deltagelse af skolens officerer og repræsentanter for de værnepligtige, som skal ud at sejle med fregatten.

Modellen er udført af modelbygger B.Jensen. Den er 225 cm lang og meget udførligt fremstillet.

UKLASSIFICERET

Icelandair takker.

Direktøren for det islandske flyselskab Icelandair har overfor Chefen for Færøernes Kommando udtrykt sin største beundring for redningsaktionen til en af selskabets forulykkede rutemaskiner på Myggenæs. Direktøren bad om, at alt impliceret personel fra Søværnet måtte modtage selskabets varmeste tak.

././.

UKLASSIFICERET

Indland kort.

Chefen for Søværnet har tiltrådt, at Forsvarets Bygningstjeneste forestår opførelsen af en ny bådebro og en ophalerbedding ved Søværnets Eksercerskole. Udgifterne anslås til 320.000 kr.

Motortorpedobåden "TENACITY" er efter demonstrationen for Søværnet nu i Oslo, hvor den skal vises for den norske marine. Firmaet Vosper Thornycroft opgav under besøget i Danmark den nye båds pris til 900.000 Pund.

Chefen for Hæren har anmodet om, at elever fra Hærens ingeniørregimenter optages på Søværnets svømmedykkerkursus af 2. klasse. Foreløbig er der blevet plads til to elever på førstkommende kursus.

UKLASSIFICERET

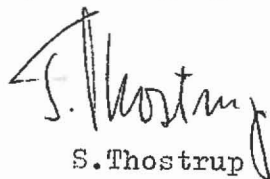
Udland kort.

Brasiliens flåde har bestilt seks fregatter af Mark 10-typen ved det britiske værft Vosper Thornycroft. Fire skal bygges i England og to i Brasilien. Prisen er 98,92 millioner Pund.

Lederen af NATO-øvelsen "Northern Wedding", admiral Sir William O'Brien siger, at øvelsen både taktisk og operativt var en succes. Også kommunikations-området var vellykket. Under øvelsen skete en uventet episode, da det sovjetiske overvågningsskib, en destroyer af RIGA-klassen, gjorde fuld honnør for "Ark Royal", da hangarskibet passerede forbi.

Efter 9 års tjeneste er den svenske forsvarschef, general Torsten Rapp, fratrukket. Ved afskeden sagde han, at forsvarschefen har beslutningsret, men ikke længere helt medbestemmelsesret.

Det australske hangarskib "Melbourne" har for tredje gang været indblandet i en kollision. De første to gange var det med destroyere, der blev alvorligt beskadiget, denne gang var det med en færge i Sidneys havn.

S. Thøstrup

Okt 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 36/70

UKLASSIFICERET

Det 5. inspektionsskib

Forsvarsministeriet har under overvejelse at søge om bemyndigelse til bygning af et 5. inspektionsskib henset til det foreliggende behov herfor.

Skibet er projekteret efter samme principper som de eksisterende enheder af HVIDBJØRNEN-klassen, men modificeret i overensstemmelse med de indhøstede erfaringer, herunder også mere hensigtsmæssige beboelsesforhold for besætningen.

Den til behandling af projektet nedsatte arbejdsgruppe har afgivet rapport, som skal anvendes som grundlag for ændringerne.

Der tilstræbes principielt enkeltmands-lukafer for befalingsmænd. I lukafer, hvor pladsforholdene muliggør anbringelse af ekstra køje til midlertidig underbringelse, bør dette udføres, dog uden ekstra skabsplads. Der søges indrettet plads til 6 passagerer i 3 lukafer, subsidiært 4 passagerer i 2 lukafer.

Konstabler og værnepligtige underbringes i 6 - 10 mands beboelsesafsnit, to-køjesystem med gardinforhæng og skabsplads til både uniformer og civilt tøj.

Der bliver to messer for befalingsmænd.

For samtlige beboelsesafsnit gælder, at anvendelse af standardmøbler kun finder sted, når sådanne kan indpasses i rummets form, så pladsen udnyttes bedst muligt. Kan dette ikke opnås, bør møbleringen tilpasses rummets form.

UKLASSIFICERET

Første flytning i 1970 år

Den 3. - 4. november flytter Søværnets Personelkontor fra Nordre Kontor på Holmen til Marinestaben i Gernersegade.

Personelkontoret integreres i Marinestabens personelafdeling. Forvaltningen af officerer af B-linien indgår i kommandosektionen, forvaltningen af stampersonel og værnepligtige i stam- og værnepligtssektionen og forvaltningen af mobiliseringspersonel i administrationssektionen.

././.

Hermed er mere end hundrede års personelforvaltning i Nordre Kontor ophørt. Flådens personelforvaltning overgik i 1856 til Chefen for Orlogsværftet, der i 1863 flyttede ind i Nordre Kontor. Herfra har man siden forvaltet personellet - ganske vist under forskellige myndigheder. Fra 1925 skete det under Chefen for Flådestationen og fra 1937 under Marineministeriet, der senere afløstes af Søværnskommandoen. Nu overtages det af Chefen for Søværnet og Marinestaben.

I anledning af flytningen har Flådestation København undersøgt mulighederne for, at Chefen for Flådestationen samt ledelserne af stationsafdelingen, ekvipageafdelingen og økonomi- og sekretariatsafdelingen kan placeres i Nordre Kontorbygning. Der er derefter i samarbejde med Søværnets Bygningsdistrikt udarbejdet et forslag til mindre bygningsmæssige ændringer og istandsættelsesarbejder. Omkostningerne anslås til ca. 150.000 kr.

Chefen for Søværnet har tiltrådt forslaget og anmodet Forsvarets Bygningstjeneste om at udføre arbejdet.

UKLASSIFICERET

Udskiftning af personel ved Slødepatruljen SIRIUS

Der er indkaldt ansøgninger fra personel, der ønsker at komme i betragtning ved den årlige udskiftning af personel ved Slødepatruljen SIRIUS.

Patruljen har som bekendt til opgave at overvåge den ubeboede del af Grønlands nord- og østkyst. Personellet bliver rekrutteret fra alle tre værn og de befalingsmænd der udtages, vil komme til at gøre tjeneste i Nordøstgrønland fra juli 1971 til august 1973. Inden opsendelsen gennemgår ansøgerne en forskole af ca. 5 måneders varighed. Under forskolen deltager eleverne bl.a. i et vinterkursus i Norge, hvor infanteritjeneste under vinterforhold og skitræning er hovedfagene. Ved kursus i København uddannes de i forskellige fag, såsom sprængningstjeneste, skydning, mortertjeneste og meteorologi m.m. Ved forskolens afslutning, vil det personel der bliver endeligt udtaget til tjeneste ved SIRIUS, få ansvaret for pakningen af de årlige forsyninger, der opsendes med skib i juli.

Tjenesten ved SIRIUS er meget varieret, idet alle opgaver løses af personellet selv. For eksempel er alle på skift kok, og alle tørner om den daglige rengøring og vedligeholdelse og dette uanset tidligere uddannelse eller grad. Patruljeringen udføres af små hold, om vinteren med hundeslæde og om sommeren med motorbåd. På sløderejser tilbagelægger personellet mere end 1200 kilometer, gående på ski ved siden af slæden, der

er lastet med lejrudstyr og forsyninger til hunde og mænd. Klimaet i nordøstgrønland er højarktisk med temperaturer ned under + 50° og vindstyrker op mod 100 knob.

En så speciel tjeneste kræver meget af den enkelte mand, både fysisk og især psykisk, idet tjenesten kun kan gennemføres, hvis fællesskabet er det bærende og den enkelte udviser stor hjælpsomhed og er tolerant over for andre.

Brochure om SIRIUS kan fås ved henvendelse til Søværnets Personelkontor - "antagelsen".

UKLASSIFICERET

Kursus i arbejdsledelse i Lynæs

I perioden 23. til 27. november holdes et kursus i arbejdsledelse ved Søværnets Kursusinstitution. Det er bl.a. åbent for befalingsmænd af sergentgruppen.

Da der endnu er omkring 120 befalingsmænd af denne gruppe, der ikke har deltaget i dette kursus, fremhæver skolen, at kursisterne her igennem opøves i en hensigtsmæssig instruktionsteknik, når det gælder om at instruere enkeltmand på arbejdspladsen. Kurset er udviklet af Industrirådet, som stadig giver det til et stort antal civile ledere fra erhvervslivet.

Under kurset er der foredrag af civile og militære ledere.

UKLASSIFICERET

DEPUTY SACEUR på afskedsvisit

General Sir Robert Bray, som er næstkommanderende ved NATOs Europakommando, og som tidligere fra 1963-67 var chef for Nordregionen, har været på afskedsbesøg i København. Han trækker sig tilbage fra aktiv tjeneste den 1. december.

General Bray besøgte Forsvarschefen og værnscheferne og var desuden på visit i Forsvarsministeriet.

UKLASSIFICERET

Tak til Catalinaerne

I anledning af Catalinaernes forestående udrangering har Chefen for Søværnet på Søværnets vegne udtrykt en tak for den bistand, Eskadrille

././.

721 med disse fly har ydet Søværnets myndigheder i de forløbne år.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Chefen for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole har præsenteret 15 nye sekondløjtnanter - navigatører - for Chefen for Søværnet i Marinestaben. I den kommende tid vil de tilgå tjenestestederne.

Fremtidig vil Chefen for Søværnet og hans stabschef holde rutinemøder med Marinestabens afdelingschefer og specialtjenesteinspektører.

Der holdtes konstituerende møde den 5. oktober i Marinestaben. På disse møder, der holdes hver anden uge, vil der blive givet gensidig orientering ligesom drøftelse af konkrete sager vil finde sted efter behov.

Søværnets Fjernkendingsskole, der har skiftet navn til Fjernkendingkursus og nu er underlagt Søværnets Taktikskole, søger billedmateriale af Hjemmeværnets fartøjer. Det gælder både nye og gamle - altså også med de gamle DMH-numre.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Storbritannien forhandler med Frankrig om køb af 300 franskbyggede Exocet-raketter til den engelske flåde. De koster 1,4 mill.kr. pr. stk. og er særligt egnede til små fartøjer. Den engelske flåde vil evt. udvikle en ny model, der også kan affyres fra neddykkede undervandsbåde.

Den svenske flåde har afviklet en af de største øvelser siden krigen. Næsten alle Kystflådens skibe var med - i alt deltog over 7.000 mand. Øvelsen fandt sted på Skånes vestkyst og der medvirkede afdelinger fra hæren og flyvevåbnet, hjemmeværnet, kvindekorpset, toldvæsenet, søfartsstyrelsen m.fl.

Også den norske marine har afviklet årets største øvelse "Flo-tex 70". Der deltog 22 skibe med 1.200 mand. Chefen for Kysteskadren, kommandør Øivind Schau, betegner øvelsen som en af de hidtil bedste.

,/./.

En senatskomité har foreslået en ekstrabevilling på godt 3 milliarder kroner til nye amerikanske krigsskibe. Komiteen foreslår at bygge fire i stedet for tre atomdrevne undervandsbåde og planlægning af en femte.

S.Thostrup

Okt 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 37/70

UKLASSIFICERET

Fælles lønkontor for Københavns-området

Ved Flådestation København er der fra 19. oktober etableret et fælles lønningskontor for alt Søværnets timelønnede personel i Københavns-området, for tiden ca. 800 personer. Kontoret er midlertidig placeret i den tidligere Specialofficersskoles bygning, men det er hensigten senere at flytte det til Nordre Kontorbygning.

Samtidig overflyttedes det personel ved Flådestation København, Søminevæsenet og Søværnets Televæsen, der hidtil har beskæftiget sig med lønningsregnskab, til det fælles lønningskontor og blev underlagt flådestationen.

UKLASSIFICERET

Fregatterne i øvelse "NORTHERN WEDDING"

I øvelsen "NORTHERN WEDDING", som fandt sted i perioden 14. - 30. september, deltog fregatterne HERLUF TROLLE og PEDER SKRAM samt de fleste af flådens udrustede skibe.

I øvelsens første fase deltog fregatterne på blå side. De tildelte opgaver adskilte sig ikke nævneværdigt fra, hvad fregatterne havde prøvet under tidligere øvelser, men der var lejlighed til at indøve samarbejde med de deltagende amerikanske, canadiske, engelske, hollandske, norske og vesttyske enheder.

Fra 19. september deltog fregatterne på orange side. Der var her lejlighed til at studere og indøve nye taktiske discipliner, idet fregatterne nu forestillede overflade-til-overflade missiljagere. Operationsområdet var Nordsøen og Nordatlanten med baser i Skotland og Norge. Målene var primært "Strike Fleet", sekundært konvojer. Der var under oliefyldninger spadseretilladelse for besætningerne i Haugesund i Norge og Lyness på Orkneyøerne. Specielt vakte det interesse at besøge krigergravene og bese ruinerne af det store baseområde ved det søkrigshistoriske Scapa Flow.

Øvelsen sluttede med et vellykket besøg i Oslo.

././.

UKLASSIFICERET

Årets Kadettogt forbi

Efter afsluttet togt har Skoledelingen for Kadetter strøget kommando. Skoledelingen, der lagde ud 11. juni bestod af minelæggeren MØEN, bevogtningsfartøjerne ROTA og RAN samt øvelseskutterne THYRA og SVANEN.

Skibene har i stor udstrækning opereret selvstændigt, idet dog MØEN og bevogtningsfartøjerne sammen har holdt 5 taktiske øvelser og en del evoleringer, ligesom hele Skoledelingen ofte var samlet i samme weekendhavne af hensyn til omskiftning af kadetter enhederne imellem. Hovedparten af de ca. 4 måneders øvelsestogt blev anvendt til øvelser og besejlinger i de hjemlige farvande. Udover flådestationerne besøgte Ålborg, Rønne, Sønderborg, Randers og Åbenrå. I slutningen af juli besøgte Skoledelingen Sandefjord i Norge. MØEN gik direkte dertil, medens bevogtningsfartøjerne på vejen lagde ind i Halmstad, Marstrand, Lysekil og Strømstad. Fra Norge afgik delingen mod Ystad i følge med den norske skoledeling, der bestod af skoleskibet HAAKON VII og tre ministrygere. På vejen holdt de to skoledelinger fællesøvelser i evolering, kommunikation og operationsrumstjeneste.

Ystad dannede i år rammen om det årlige nordiske kadetidrætsstævne, som de danske kadetter deltog i uden større sportslig succes. Byen og Kungliga Svenska Sjökrigsskolan i forening havde lagt et stort forarbejde i arrangementet, som var meget velorganiseret og festligt. Det kan i denne sammenhæng nævnes, at næste års stævne skal finde sted i Randers.

På tilbagevejen fra Ystad afholdtes yderligere et par øvelser med nordmændene, deriblandt en taktisk øvelse, ligesom en eftermiddag blev benyttet til at foretage besejling af farvandet syd for Fyn med et antal norske officerer og kadetter.

Samarbejdet med de norske enheder gik så godt og var så nyttigt, at skolerne til næste år atter vil forsøge at gennemføre en tilsvarende koordinering af øvelser for kadetterne.

Øvelseskutterne har i løbet af kapsejladssæsonen deltaget i "Kieler Woche", "Anholt Rundt" og "Skaw Race". I kapsejladsen "Anholt Rundt" kom SVANEN ind på en andenplads både i RORC kl. 1 og IORC kl. 1.

././.

I slutningen af august sejlede MØEN mod sydligere farvande og gæstede Amsterdam i Holland og Arcachon i Sydfrankrig. Navnlig besøget sidstnævnte sted var en succes, hovedsageligt på grund af en glimrende indsats af konsulatet i Bordeaux, men også byens myndigheder gjorde et udmærket arbejde for at underholde besætningen i de 4 dage besøget varede. ROTA og RAN samt øvelseskutterne blev i hjemlige farvande i denne periode.

22. og 23. september inspicerede Chefen for Søværnet ledsaget af Søværnets Teknikinspektør og Søværnets Intendanturinspektør Skoledelingen under øvelser i farvandet syd for Fyn og i Store Bælt.

UKLASSIFICERET

Grønlands Kommando takker Catalinaerne

I et signal til grønlandske flyvepladser m.fl. siger Grønlands Kommando, at efter 23 års vedvarende tjeneste har Catalinaen nu forladt grønlandsk område. En betydningsfuld og banebrydende epoke i den militære Grønlands-flyvnings historie er som følge af udviklingen hermed afsluttet. Catalinaen har i de mange år tjent såvel det grønlandske samfund som Grønlands Kommando på effektiv og trofast vis.

Grønlands Kommando finder derfor anledning til at udtrykke sin anerkendelse og tak til alle, som sammen med Catalinaen har bidraget til veludført og tro tjeneste.

UKLASSIFICERET

Indland kort

Fyrdirektoratet har anmodet om, at det nye inspektionsskib placeres ved Dokøen på Holmen. Efter drøftelse med repræsentanter for Flådestation København og Marinestaben er der udarbejdet retningslinier, der er sendt til godkendelse i Fyrdirektoratet.

Metalindustriens Lærlingeudvalg har ønsket at bringe elektromekanikeruddannelsen i Søværnet i overensstemmelse med den af Undervisningsministeriet godkendte undervisningsplan. Der er udarbejdet et forslag, der indebærer flytning fra Søværnets Konstabelskole til samlede skoleværksteder på Frederiksholm. Omlægningen vil koste kr. 261.000.

././.

Efter aflevering af 7. delbetænkning er Udvalget vedrørende befalingsmandsuddannelsen og arbejdsklimaet i Forsvaret blevet op-
hævet. Forsvarsministeriet har takket for dets omfattende og betyd-
ningsfulde arbejde.

Med henblik på tjeneste i Søværnets Flyvetjeneste har to
premierløjtnanter netop afsluttet en 13 måneder lang helikopteruddannel-
se i Florida. De vil nu fortsætte uddannelsen ved Flyvevåbnet, først
i Skrydstrup, og derefter i Værløse.

UKLASSIFICERET

Udland kort

Også i Norge indføres der nye ABC-masker. Hæren og flyvevåb-
net har valgt en svensk maske, der anskaffes og klargøres af Hærens
Forsyningskommando. Søforsvaret står selv for anskaffelsen af sine
masker, der er af en lidt anden type.

Englands største skibsværft, Devonport Dockyard, skal ud-
vides. Det sker efter en regeringsbeslutning om, at værftet skal fo-
retage løbende eftersyn og reparation af atomubådene samt udrustning
med videre af fregatterne af Leander-klassen. Værftet har nu 12 tør-
dokker og 15.000 ansatte.

S. Thøstrup

Okt 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 38/70

UKLASSIFICERET

Cafeterier i forsvaret

Forsvarsministeriet har udsendt en skrivelse om indførelse af en cafeteriaordning på forsvarets landetablissemeter. Den skal betragtes som en foreløbig orientering.

I en betænkning fra et i november 1969 nedsat folketingsudvalg hedder det bl.a., at der bør ske en nyordning og tilpasning af kostforplejnings- og kantinevirksomheden til en cafeteriaordning for alt personale. Denne ordning forudsætter en centraliseret drift bl.a. af hensyn til kvalitets- og prismæssig ensartethed for samtlige værnepligtige.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt den nuværende ordning med fri kostforplejning skal opretholdes under en ordning med soldaterløn, kan oplyses, at de værnepligtige gennem deres talsmænd har udtrykt ønske om at få kostadgangen konverteret til højere løn, og det kan derfor forventes, at den nye cafeteriaordning indrettes med kontant betaling, herunder spisebilletter.

Forsvarsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal overveje, hvilke af de værnepligtiges nuværende naturalydelse, der som første led i en ordning med soldaterløn bør indgå i den kontante løn. Forslaget herom skal indeholde de nødvendige ændringer af den nuværende forvaltningsordning. Foruden fra Forsvarsministeriet er der repræsentanter for Forsvarskommandoen, Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste og Indenrigsministeriet i arbejdsgruppen.

Det kan forventes, at nyordningen skal indføres den 1. april 1971, hvorfor arbejdsgruppen regner med at afslutte sit arbejde inden årets udgang. Gruppen har dog allerede nu fundet det ønskeligt at give en foreløbig orientering.

Under forudsætning af, at den fri adgang til kostforplejning konverteres til højere kontantløn, vil den nuværende kostforplejnings- og kantineordning, jf. herved bl.a. bestemmelserne i Love og Bestemmelser for Forsvaret, 16. hæfte, 1. og 2. Afsnit, blive bragt til ophør samtidig med nyordningens indførelse.

././.

Det bemærkes, at forplejnings- og kantinevirksomheden under feltforhold, om bord i flådens skibe, ved Flådestation Grønne dal samt ved FN-styrker i udlandet er henlagt til Forsvarskommandoen, der har delegeret opgaverne til Forsvarets Intendanturkorps, og disse områder er således ikke omfattet af den her omtalte cafeteriaordning ved forsvarets landetablisser.

Den nævnte centraliserede drift medfører, at det enkelte cafeteria styres fra en central ledelse, ligesom vejledning og konsultativ bistand ydes direkte herfra.

Virksomheden i det enkelte cafeteria forestås af en "cafeteriabestyrer" i overensstemmelse med de for virksomheden fastsatte bestemmelser.

Centrallledelsen træffer afgørelse vedrørende ansættelse og afskedigelse af cafeteriabestyrere, og cafeteriabestyreren antager medhjælpspersonel efter nærmere fastsatte regler.

Spørgsmål vedrørende forplejning m.v. vil som hidtil være omfattet af samarbejdsordningen.

Vareudvalget fastsættes af centrallledelsen, tilpasset det lokale behov, samt de lokale produktions- og salgsmuligheder. Vareudvalget vil i hovedsagen omfatte følgende:

Madvarer m.v.: Morgen-, frokost- og middagsmåltid, herunder smørrebrød, enkeltretter samt kaffe, the, cacao, øl, vand, kager og brød.

Kioskvarer: Tobaks- og chokoladevarer, toiletartikler m.v. Der sælges i cafeteriavirksomheden ikke andre stærke drikke end øl. Chefen på tjenestestedet kan træffe bestemmelse om eventuel begrænsning af salget af stærke drikke.

Virksomheden tilrettelægges efter selvbetjeningsprincippet og således, at alle personalekategorier kan blive betjent fra samme tilberedelses- og udleveringsfaciliteter. Kioskvarer sælges fra butik eller fra automater. Alt salg sker mod kontant betaling, og spisebilletordning kan etableres for et eller flere af dagens måltider.

Cafeteriavirksomheden skal tilrettelægges som én virksomhed med fælles økonomi for samtlige cafeterier, og med den målsætning, at den i hovedsagen bliver selv bærende. Som et led i den fælles økonomi fastsættes som hovedregel ens priser i alle cafeterier.

Der vil til brug for den centrale ledelse blive tilrettelagt et på EDB baseret regnskab udvisende bl.a. resultatet af drift m.v. for det enkelte cafeterias virksomhed og for forsvarets samlede cafeteria-

virksomhed. Driftsregnskabet anlægges endvidere således, at de med cafeteria-driften forbundne udgifter til lønninger, cafeteriaudstyr m.v. fremgår af regnskabet, medens bygningsudgifter, udgifter til el, varme m.v. indtil videre ikke medtages.

UKLASSIFICERET

Søværnet og det oceanografiske ti-år

Det oceanografiske ti-år, der løber til 1980, består i et storstilet internationalt samarbejde om videnskabelige havundersøgelser. Det startede i år, og Søværnet har ydet assistance til videnskabsmændene på flere områder. Orlogskutteren DREJØ har således foretaget oceanografiske målinger i Sundet i april og orlogskutteren THURØ har foretaget hydrografiske undersøgelser i Bælterne. De ventes afsluttet inden årets udgang.

Desuden har inspektionsskibet INGOLF i en måned i sommer foretaget søgravimetrisk målinger i danske og tilstødende farvande. Målingerne ledes af Geodætisk Institut, som har anmodet Forsvarskommandoen om igen at få stillet et inspektionsskib til rådighed en månedstid næste år.

Også i de kommende år indtil 1980 vil Universitetets Institut for fysisk Oceanografi gerne have Søværnets bistand, men det har endnu ikke været muligt at give bindende tilsagn til projekterne på grund af den anstrengte økonomiske, materiel- og personelmæssige situation.

Chefen for Søværnet har bedt instituttets chef, professor N. Jerlov, give oplysning om opgavernes prioritet.

UKLASSIFICERET

STANAVFORLANTs besøg

I dagene 2. til 13. oktober aflagde "Standing Naval Force Atlantic" (STANAVFORLANT) et rutinebesøg i København. Styrken bestod af HMS BACCHANTE, HMCS SASKATCHEWAN, HNLMS AMSTERDAM, og USS RICHARD E KRAUS, og var under kommando af Commodore D.S.Boyle, CF.

Under besøget blev der arrangeret forskellige udflugter og besøg i København og omegn bl.a. til bryggerierne, Cherry Heering, Den kongelige Porcelainsfabrik og museer.

././.

Besøget blev også brugt til at orientere styrkens officerer om specielle forhold i BALTAP's område, idet der var arrangeret et møde i Kastellet, hvor bl.a. kommandør F.C.Heisterberg-Andersen fra NAVBALTAP var til stede. Der var desuden lejlighed til rundvisning på og sejlads med enheder fra Torpedobådseskadren.

Besøget var i øvrigt sagt an på, at STANAVFORLANT her skulle have tid til at gennemføre vedligeholdelsesarbejder på skibene, samt lejlighed til at dyrke sport. Det sidste var der megen interesse for, og der blev afviklet mange sportsskampe både med civile og militære hold, samt kampe skibene imellem.

Senere aflagde enhederne besøg i Århus.

UKLASSIFICERET

Den kirkelige betjening i Søværnet

Efter fastsættelse af bestemmelser for antagelse af værnspæster af reserven, jf. kundgørelse for forsvaret, har Chefen for Søværnet efter forhandling med Orlogsprovsten anmodet Forsvarsministeriet om godkendelse af 14 orlogspræster.

Søværnets behov for orlogspræster er opgjort således: 2 ved Holmens Kirke og til tjeneste i skoleskibe samt 1 ved hvert af følgende tjenesteområder: Søværnets Eksercerskole, Flådestation København, Flådestation Korsør herunder Ministrygereskadren, Flådestation Frederikshavn herunder Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, Flådestation Grønne-dal, Langelandsfort, Stevnfort (evt. tillige Flyverdetachment 533 og 543), Fregateskadren, Minelæggerskadren, Torpedobådseskadren, Undervandsbådseskadren samt Færøernes Kommando (evt. tillige Flyverdetachment 605).

Det påregnes, at dette antal vil kunne dække Søværnets behov såvel i fredstid som i tilfælde af fredsstyrkens forøgelse.

UKLASSIFICERET

Flyvningen til Grønland

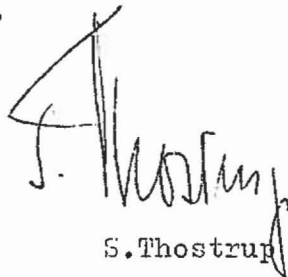
Chefen for Søværnet har sendt en opgørelse over de flyvninger, der er nødvendige for Søværnet i Grønland næste år, til Flyvertaktisk Kommando. Man anmoder om forlods at måtte disponere over plads til 10 passagerer og/eller 1.000 kg gods i hvert fly, der flyver for Flyvevåbnet mellem Danmark og Grønland.

././.

Til brug for intern transport for Slædepatruljen SIRIUS og depotudlægning for denne anmodes om, at Luftgruppe Øst etableres fra medio juli til primo september. Efter Catalinaernes udskiftning, foreslås løsningen af denne opgave nærmere drøftet.

Efter det foreløbige program bliver der omtrentlige afgange fra Flyvestation Værløse 16. marts, 7. september og 15. december for udskiftning af personel fra Narssarssuaq. Den 16. februar er der opflyvning af gods til SIRIUS og flytning af 3 slædehold fra Mestersvig til Station Nord med depotdrop undervejs. Den 24. november drop på Østkysten af post og forsyninger.

S. Thostrup

Nov 1970

SØVÆRNSORIENTERING NR. 39/70

UKLASSIFICERET

Den fremtidige uddannelse ved Søværnets Officersskole

Chefen for Søværnet har fremsendt udkast til uddannelsesplaner for Søværnets Officersskole, A-linie og B-linie til Forsvarsministeriets godkendelse. Udkastet er udarbejdet af Søværnets Officersskole på grundlag af de betænkninger, der efter Klimaudvalgets vurdering blev godkendt af ministeriet i juli 1969.

Efter at Chefen for Søværnet havde modtaget udkastene i sommer, har disse været drøftet med Hovedorganisationen for Søofficerer m.fl., Hovedorganisationen for Søværnets Officerer af Maskinlinien og Søværnets Officersorganisation, der har givet generel tilslutning til, at de nye officersuddannelser starter på det foreliggende grundlag. Chefen for Søværnet har i følgeskrivelse til ministeriet fremsat en række generelle bemærkninger til planerne, herunder specielt om adgangskriterium og uddannelsesforløb samt bedømmelse og kontrol med uddannelsen.

Hvad angår adgangskriterium til A-linien kan Chefen for Søværnet tilslutte sig Hovedorganisationen for Søofficerer m.fl.'s synspunkt om at beholde den eksisterende skibsførerlinie som en uddannelsesretning inden for taktisk linie for A-officerer, mens spørgsmålet om uddannelse af tekniske officerer på grundlag af en udvidet maskinmestereksamen må vurderes nærmere på baggrund af igangværende uddannelse.

Begge de nævnte civile eksaminer er medtaget i personelloven som adgangsgivende til officersuddannelse i Søværnet.

Hvad angår den forudgående uddannelse som sergent ønsker Chefen for Søværnet, at der lægges mere vægt på den praktiske uddannelse om bord end hidtil, således at officersaspiranterne har fået en grundig tilvæning til søtjenesten inden indtræden på officersskolen.

Indtræden på B-linien vil for personel af stamlinien indebære mindst 6 måneders tjeneste som sergent og civile forkundskaber som realist eller udvidet teknisk forberedelseseksamen med 2 sprog. Værnepligtige sergenter med tilsvarende civile forkundskaber kan forvente optagelse på officersskolen tidligst efter 21 måneders tjeneste i Søværnet.

Chefen for Søværnet kan anbefale forslaget om adgang for officersaspiranter til B-linien med styrmandseksamen henholdsvis maskinmestereksamen.

././.

Et område, der har været gjort til genstand for en indgående vurdering er spørgsmålet om karaktergivning og bedømmelse. Fra skolens side er bl.a. som et resultat af et pædagogisk seminar på Søværnets Kursusinstitution i juni foreslået, at egentlige talkarakterer afskaffes til fordel for bedømmelsen "bestået/ikke bestået".

Chefen for Søværnet har ikke på nuværende tidspunkt kunnet tilslutte sig denne udvikling, idet afskaffelse af talkarakterer ved eksaminer vil medføre praktiske problemer - herunder spørgsmål om militær rækkefølge, oprykning til kommando - som må undersøges nærmere og vurderes af alle tre værn, således at en eventuel ændring i karaktersystemet indføres samtidig ved alle tre officersskoler.

Et andet forhold, der har givet anledning til særlig interesse fra organisationernes side, er antal uddannelsesretninger inden for begge linier.

Hovedorganisationen for Søofficerer m.fl. går således ind for en sammensmeltning af taktisk og administrativ uddannelsesretning i A-linien og Søværnets Officersorganisation nærer med hensyn til den nye skibsorganisations tjenesteområder nogen betænkelighed ved at opretholde en administrativ uddannelsesretning i såvel A- som B-linien.

Det er Chefen for Søværnets opfattelse, at der er et klart behov for at opretholde en administrativ uddannelsesretning for A-linien, men samtidigt må der gives den taktiske linie en passende orientering i forvaltningsfagene. Med hensyn til forvaltningsuddannelsen i B-linien sigter denne imod, at de forvaltningsmæssige områder skal varetages på sektionslederniveau i mindre enheder. I større skibe etableres forvaltningsdivisionen med en officer af A-linien som leder.

Anvendelse af officerer på ovennævnte arbejdsområder vil imidlertid indebære, at fordelingen af officersaspiranter til de to administrative uddannelsesretninger ved Søværnets Officersskole nærmere overvejes.

De nye uddannelser er startet på Søværnets Officersskole for officerer af A-linien (taktisk uddannelsesretning) den 2. november. For officerer af B-linien startes den 4. januar 1971.

UKLASSIFICERET

Arbejdsgruppe skal se på Hjemmeværnet

Forsvarsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at undersøge mulighederne for en forenkling og effektivisering af Hjemmeværnets organisation, uddannelse m.v.

././.

Arbejdsgruppen har følgende sammensætning: Afdelingschef, kommandør K.G.Konradsen (formand) og kontorchef, major G.K.Kristensen, Chefen for Forsvarsstabens operationsstabs planlægningsafdeling, oberst H. Cordsen, Chefen for Hjemmeværnet, generalmajor O.C.Permin, den kommitterede for Hjemmeværnet, folketingsmedlem Frode Jakobsen, stabschefen for Hjemmeværnet, oberstløjtnant N.E.A.Møller og økonomiinspektør P.F.A. Jørgensen. Gruppens sekretær er major P.L.Pedersen, Forsvarsministeriet.

UKLASSIFICERET

En tak til inspektionsskibet INGOLF

Folketingets formand Karl Skytte, har sendt en takkeskrivelse til Chefen for Søværnet.

Brevet har følgende ordlyd:

"Efter at folketingsdelegationen, som var på Grønland i sommer, er vendt tilbage, og jeg har haft lejlighed til her ved Folketingets start at tale med en række af deltagerne i turen, føler jeg trang til at give udtryk for Folketingets hjertelige tak for den store venlighed og gæstfrihed, der blev udvist imod delegationens medlemmer af INGOLFs officerer og mandskab. Der har været tale om overmåde tilfredshed fra folketingsmedlemmernes side. Jeg har fra alle, jeg har talt med, fået at vide, at vore medlemmer er blevet behandlet på en fortrinlig måde og har følt sig hjemme ombord. Delegationens medlemmer er klar over, at indkvarteringen har givet anledning til en række indgreb i ikke mindst officerernes privatliv og i det daglige arbejde ombord.

Jeg beder Dem overfor officererne og mandskabet på INGOLF at give udtryk for Folketingets taknemmelighed."

Chefen for Søværnet har sendt skrivelsen til INGOLF og udtaler samtidig sin påskønnelse af, at INGOLF har ydet god støtte til repræsentanter for Folketinget under disses orienteringsbesøg i Grønland.

TIL TJENESTEBRUG

Præmieoverrækning efter torpedoskydningskonkurrence

Under Torpedobådseskadrens ophold fornylig i Århus foretog Chefen for Søværnets operative Kommando, præmieoverrækkelse i forbindelse med eskadrens årlige torpedoskydningskonkurrence.

Konkurrencedeltagerne er inddelt i to grupper.

././.

For første gruppe blev torpedobåden SVÆRDFISKEN vinder med 1 træffer og 128 point, men ikke kvalificeret til præmiering.

For den anden gruppe blev torpedobåden FALKEN vinder med 2 træffere og 266 point, samt kvalificeret til præmie, idet kravet hertil er mindst to træffere og 250 point. Præmierne består af et sølvskjold størrelse 1 til skibet og et sølvskjold størrelse 2 samt et af Svensk Philips som vandrepæmie udsat sølvkaffestel til chefen for vindende skib. Derudover får besætningsmedlemmerne pengepræmier gradueret i forhold til bestilling under torpedoskydning. Beløbene strækker sig fra 400 kr. til 25 kr.

UKLASSIFICERET

Idrætsmærkets 50 årsdag

Søværnets Idrætskomité har henstillet til alle tjenestesteder om at deltage i Idrætsmærkets rekordkonkurrence i anledning af mærkets 50 årsdag i december næste år.

Flådestation København agter i vintersæsonen november-april at stille Holmens Idrætsanlæg med instruktører til rådighed for instruktion og træning med henblik på en "Idrætsmærkets uge" i maj og september næste år. Der er adgang for alt personel ved flådestationen og skibene.

Søværnets Idrætskomité opfordrer andre af Søværnets tjenestesteder til at tilrettelægge og gennemføre uddannelsen i vintersæsonen med det formål at deltage i propagandaen for Idrætsmærket.

UKLASSIFICERET

Præmie til bedste værnepligtige

Århus Marineforenings præmie til den bedste værnepligtige er blevet overrakt til værnepligtig 151247-o269 O.Hammer.

Tilstede ved overrækkelsen var der tre repræsentanter for Marineforeningen, chefen for Fregateskadren og chef og repræsentanter for fregatten PEDER SKRAMs personelgrupper.

Chefen for PEDER SKRAM sagde, at det var en glæde, at Marineforeningen ville føre traditionen fra ÆGIR videre til PEDER SKRAM. Valget af den bedste værnepligtige havde været svært. Det skulle dog ikke forstås sådan, at der ingen gode værnepligtige var, men at alle om bord var gode.

Efter overrækkelsen af præmien, et tinkrus, var præmietageren og Marineforeningens repræsentanter gæster til frokost ombord.

././.

Indland kort

Søværnet påregner at deltage i minestrygningskursus i Ostende med fem enheder (3 SUND-klassen og 2 VIG-klassen) i perioden 30. august til 3. september næste år.

Den 8. oktober kl. 1730 landede et Catalinafly for sidste gang i Grønnedal medbringende post og passagerer,

Flyet blev natten over og flådestationen arrangerede et afskeds-party for flybesætningen.

Forsvarsministeren har søgt Folketingets finansudvalg om kr. 600.000 til anskaffelse af en fuldautomatisk tegnemaskine til Søkort-arkivet. Automatiseringen skal fremmes for at undgå personeludvidelse.

UKLASSIFICERET

Udland kort

USA vil levere udrangerede krigsskibe til Grækenland og Tyrkiet for at afstive NATOs sydlige flanke. Den tyrkiske flåde skal bl.a. have ti undervandsbåde i de kommende fire-fem år.

Den irske flåde forhandler med Storbritannien om køb af tre minestrygere. I øjeblikket består flåden kun af et skib, en korvet, der både bruges som minestryger og fiskeriopsynsskib.

E B

O. Kisum
kommandør
afdelingschef ved Marinestaben